

ABONAMENTUL
Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lună . 2 "

Num. de Duminecă
pe un an 4 Cor. — Pen-
tra România și America
10 Cor.

Num. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adm. in-
trație.
Manuscrise nu se su-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Speculanții.

(*) Să fim cu luare aminte. Oligarhii din cele trei tabere coaliționiste prepară țării o imensă tragere pe sfoară. Sunt adecă semne, că pe când ar urma termenul ultim pentru aducerea sufragiului universal, între partide are să izbucnească o neînțelegere care să zădărnicească întreaga reformă iar în sus, *față de Coroană*, să aibă o scuză pentru neîndeplinirea programului formulat cu ocazia primirii guvernului.

Semnele acestei trageri pe sfoară și neînțelegere *vrută și cădută*, s'au manifestat deja. Întâiu e articolul din »Budapest« alui Rutkay, din care am reprodus ieri. Rutkay nu e așa, un om din duzinele kossuthiste, ci e dintre cei distinși. Știe că nu e cu puțință ca ministrul Andrássy, angajat să facă reforma electorală, să plece și să lase locul unui kossuthist când vorba e să se pună în practică legea pe care *dânsul* a făcut-o. Așa ceva nu este în uz în nici o țară cu parlament. Întreg articolul este deci scris pentru a resvrăți spiritele *gloatei* kossuthiste, ca astfel să se prepare terenul neînțelegerii, *vrute și cădute*... Că a venit »Budapest« și a spus că păreriile exprimate de Rutkay sunt — *individuale*, asta nu schimbă intenția și situația.

Iar dacă cineva ar mai avea îndoieli în privința asta, desigur că se va lămuri din următorul comunicat al ziarului »Budapesti Hirlap« :

»Partidul independist și reforma electorală. Părțile referitoare la reforma electorală a vorbirilor rostite la anul nou de primul-ministru Wekerle și ministrul de comerț Kossuth au produs neliniște în sânul partidului independist.

»Neliniștea aceasta s'a manifestat și în ședința de azi a clubului, ba au ieșit la iveală semne de vădită *enervare*. În două feluri se poate explica enervarea asta. Partea covârșitoare așa socotește, că oricât contele Andrássy Gyula, ministrul de interne, își va da silința să păzească interesele naționale cu prilejul alcătuirii legii electorale prin lățirea internaționalismului și naționalismului, partidul kossuthist își poate pierde o parte dintre alegători, dar și mai tare se teme că naționaliștii vor intra în parlament în măsură mult mai nepotrivită decât ar fi de dorit.

»Un și mai pronunțat semn al enervării partidului independist este faptul, că reforma legii electorale o socotește prea de timpurie. De timpurie, din două motive: întâiu, pentru că, după cum a declarat ministrul de interne, proiectul va fi prezentat în dietă deja la primăvară, va să zică imediat după votarea tranșiei și a cvotei, adecă după așa legiferare pe care partidul independist a trebuit s'o primească și voteze în contra principiilor și programului său, fără ca în același timp să fi putut scoate la liman chestia băncii ungare independente, cea mai păfimaș pretinsă din întregul său program. Partidul independist deci atunci ar trebui să se ocupe cu afacerea reformei electorale, ceea ce înseamnă *ultimele răsufări ale actualei diete, când va fi realizat orișicât din programul său*, iar nu acum, când în fața poporului nu poate arăta că a rea-

lizat cel puțin pe teren social vr'o reformă de vr'un interes mai mic ori mai mare. Optimiștii partidului, ce-i drept, invocă împrejurarea că și după votarea reformei electorale mai rămâne încă vreme destulă pentru reforme sociale, dar față cu acest motiv încurajator se opune argumentarea — *și acesta este al doilea motiv pentru care partidul consideră prea de timpurie reforma*, — că reforma electorală, tocmai pentru că este *cea din urmă și mai importantă* lucrare a parlamentului, zădărnicește activitatea pașnică a parlamentului, mai ales când luăm în considerare că deja și până acum anunțarea reformei a produs neliniște și enervare. Se poate închipui până la ce grad s'ar ridică enervarea cu prilejul apropiării alegerilor. În conferința de azi și după conferință, în decursul convorbirilor, ministrul Günther și Apponyi au făcut declarații liniștitoare în acel sens, că guvernul va medita bucuros asupra celor invocate și își va da silința, ca prin reforme sociale să îndeplinească dorințele partidului.

Se înțelege că nu e decât o apucătură când organul lui Apponyi vorbește de cele două curente *din partid*: în realitate întregul comunicat arată *părerea guvernului*, și Apponyi născocesc o părere ca s'o combată cu alta, pentru a prepara astfel terenul ce-i convine.

Argumentarea asta jezuitică este caracteristica lui Apponyi. O cunosc toți cei ce au urmărit cu atenție activitatea lui. Cine s'ar mai îndoi că întreg comunicatul din numitul ziar este proza lui Apponyi, n'are decât să-l compare cu ceea ce a spus la club.

A zis :

»De câte ori e vorba de *reforma electorală*, întotdeauna se poate auzi pe d'oparte că trebuie făcută cât mai iute, iar pe de altă parte că să fie lăsată pentru *cât mai târziu*. Guvernul va alege calea de mijloc. Proiectul sufragiului universal nu l va prezintă nici un minut mai iute decât *după ce se va fi copt cu desăvârșire*, dar după aceasta nici cu un minut *mai târziu*. Cauza principală a primirii guvernului din partea coaliției tocmai asta a fost: preparările acestei reforme mari și inevitabile să ajungă în mâinile aceluia, cari mai presus de toate reprezintă interesele naționale!»

Iar interesele »naționale« cer ca sufragiul universal să fie o lege — oligarhă, — împărțirea cercurilor electorale să fie *cât se poate de mult în detrimentul naționalităților*... Și chiar acestea: *cât se poate de târziu!*

Așa cugetă toate cele trei partide maghiare din dietă și nu suferă nici o îndoielă, că se va și întreprinde tot ce poate întări acest punct de vedere.

Culmea acestei speculațiuni politice este, desigur, îndrăzneala de a milita pentru »reforme sociale de interes mai mare ori mai mic« *nainte* de reforma electorală... Întâiu ziar maghiar, la spatele căruia stă Apponyi, cea mai mare ilustritate a partidului independist, — este de părere că reforma elec-

torală nu-i o lege — *socială!* Vre-o lege prin care să se pricopsească șusterii (ori cizmarii) dela Dobrițiri ori săpunarii dela Seghedin, ar fi mai socială și mai — urgentă!

De aceea, nu ne îndoim, »guvernul va ține bucuros samă de cele auzite și își va da silința ca prin alcătuirii sociale să îndeplinească dorința partidului«, — cum a zis Apponyi.

E tot atât de sigur, că orice secătură de proiect va aduce guvernul în dietă, coaliția îl va primi cu entuziasm și îl va debata — »profund și conștiincios«, precum i ar fi binevenit și aceea, ca naționaliștii să lungească discuția până la — »ultima resuflare a dietei.«

Cine se desparte bucuros de putere și de mandat?!

Greutatea situației partidului naționalităților tocmai asta este: fiind singurul partid de control în dietă, e și singurul chemat să demascheze toate uneltirile și apucăturile speculanților dela putere, și îndeosebi să stea în coasta guvernului și să nu slăbească în stăruința pentru sufragiul universal.

Avem toată nădejdea că organizându-se temeinic, *cum s'a hotărât în ședința de ieri*, și înțelegând fiind deplin asupra tacticii de urmat, clubul naționalităților se va achita cu demnitate de îndatoririle sale. Cu cât cele trei partide maghiare vor căuta mai mult să speculeze orice situație și să invoce tot felul de sofisme pentru a se eschiva dela îndeplinirea angajamentelor luate *față de țară*, cu atât mai ales clubul celor trei naționalități se va așterne pe lucru. Pe d'oparte va organiza și deșteptă masa mare a alegătorilor români, pe de altă parte chiar cu probe luate din arsenalul argumentării lui Apponyi va dovedi lumii mari că *reforma întârzie și probabil va fi numai o pseudo-reformă* din cauză, ca astfel *naționalitățile să nu poată pătrunde în dietă în număr ce ar fi desagregabil pentru* — *națiune*, adică oligarhilor cari stăpânesc și își bat joc de popoare, dar mai presus de toate escrochează bunacredința a neamului unguresc.

Nădejdea noastră în bine o spriginim pe cele întâmplare în ședința de ieri a clubului naționalităților, unde, după cum aflăm din Budapesta, s'a arătat un interes nu se poate mai viu pentru cauza națională și cele mai excelente dispozițiuni de luptă. Îndeosebi în vederea chestiunii sufragiului universal se organizează ai noștri. Se vor întări astfel pentru a putea să dea lovitură pe terenul, unde, după toate semnele și chiar *dovezile* date mai sus, guvernul este și are să fie mai simțitor.

Partidul național își câștigă astfel merite nu numai înaintea *neamului românesc*, ci și în fața tuturor elementelor democratice din țară.

Pentru abonații noștri.

Rugăm pe toți abonații noștri să binevoiască a grăbi cu plata abonamentului pe anul 1908, iar cei cari sunt în restanță, să plătească neamănat, căci în caz contrar li-se sistează trimiterea ziarului.

Avem multe cheltuieli, abonații și prietenii să nu ne îngreuneze deci situația, ci fiecare român de inimă să caute a ușora soarta ziaristicii române, plătind regulat.

Din România.

La ministerul de domenii se lucrează în vederea sciziunii aceluia minister și creierii unui al noulea minister.

Moartea generalului Dunca. Generalul Iuliu Dunca, unul dintre cei mai vechi și distinși ofițeri ai noștri a încetat din viață, în ziua de 24 Dec. a. c., la Lausanne (Elveția).

Generalul Dunca care a luat o parte activă, atât în războiul pentru independență, în calitate de comandant al reg. 1 de artilerie, care a tras primul foc la Calafat, cât și la toate lucrările pentru organizarea armatei noastre, ocupa un loc de frunte printre ofițerii români.

Adunarea »Societății Steaua«. Luni 24 l. c. în ajunul Crăciunului s'a adunat comitetul »Societății Steaua« sub prezidenția dlui I. Kalinderu fiind de față d-nii: Sava Șomănescu, Procopie Dumitrescu, Cristu Negoescu, Petre Gârboviceanu și C. Banu. Să știe scopul acestei societăți. Răspândirea prin broșuri mici și ieftine a culturii în masa poporului. În afară de aceste lucrări obișnuite ale societății, în ședința aceasta s'au mai luat următoarele hotărâri importante. S'a decis mai întâiu să se facă un portret în culori al lui Mihail Viteazul, alegându-se ca model cunoscutul portret făcut de Sadler. O dată cu facerea acestui tablou se va publica și o monografie a lui Mihail Viteazul, cu alcătuirea căreia a fost însărcinat dl. Alex. Lăpădatu. Comitetul luând cunoștință de propunerea părintelui Morariu din Bucovina, cu privire la întemeierea unui institut biblic, care să răspândească Biblia în întreaga țară, precum și de marimoasa donație a dlui C. Alimănișteanu, a decise să întreprindă o

vie propagandă pentru strângerea fondurilor necesare și să ia asupra societății editarea bibliei. Aceste sunt cele două hotărâri pe care comitetul va căuta să le aducă la îndeplinire cât mai curând.

În afară de acestea s'au mai hotărât a se tipări în bibliotecă, lucrarea dlui dr. Lupaș despre războaiele romanilor cu dacii și povestea dlui Rădulescu Nîger Satul Grivîța.

Din străinătate.

Ministrul Pichon la Madrid. Dl. Pichon, ministrul de externe al Franței a sosit la Madrid și-a fost primit la gară de ambasadorul Franței, dl Révoil.

Dl și dna Pichon au fost primiți de suverani în audiență. Audiența a durat un ceas. La ieșirea sa din palat dl Pichon a declarat ziaristilor că nu s'a tratat despre nici o chestiune politică.

Ziarul »Imparcial« urează buna sosire dlui Pichon și așteaptă că această vizită să întărească raporturile dintre Spania și Franța, și să facă pe Spania să schimbe linia de conduită în chestiunea politice marocane.

Ministrul de externe al Spaniei a făcut o vizită dlui Pichon, ministrul de externe al Franței. Intrevederea a ținut 10 m.

Dl Pichon a avut apoi o convorbire de o jumătate de oră cu președintele consiliului.

Ziarele comentează favorabil călătoria dlui Pichon.

»Heraldo« zice că această, călătorie poate să aibă ca scop să completeze înțelegerea franco-spaniolă, pentru o acțiune comună în Maroc și să pregătească legături comerciale printr'un tratat durabil, mulțumite unor concesiuni mutuale. »Heraldo« conchide, zicând că dacă Spania merge cu Franța și cu Anglia, ea va merge pe calea cea dreaptă, și este totdeauna mai bine să aibă aceste două puteri ca amice decât ca vrăjnașe.

8 ore de lucru. *Saint-Etienne.* La întrunirea comitetului minier și comitetului federal al minerilor a asistat și dl Viviani. Dânsul a obținut ca companiile miniere să acorde lucrătorilor un sfert de oră repaus după amiază și trei sferturi de oră la amiază.

Cu chipul acesta, grație concesiunilor obținute de ministru, lucrătorii mineri se vor bucura cu începere de mâine chiar de o reducere, a zilei de lucru la 8 ore pe zi, pe când lucrătorii mineri nu sperau altfel să obțină acest rezultat, decât cu începerea anului 1910.

Un regiment german căzut în disgrația împăratului. Metz. Al 9-lea regiment de dragoni, numit și regimentul dragonilor albi, al cărui colonel onorar este M. S. Regele Carol I. al României va fi mutat din Metz la Sanit Avold un mic orașel pe frontiera Franței. Se crede că regimentul a căzut în disgrația împăratului Wilhelm de oarece mai mulți ofițeri sunt compromiși într'o afacere de poliție false. Faptul se comentează cu așchier, cu atât mai mult cu cât ordinul de mutare a venit tocmai în ajunul aniversării a 100 de ani dela fondarea regimentului.

Cu ocazia Crăciunului, M. S. Regele României, trimisese ca dar fiecărui ofițer în parte, câte o medalie pătrată de bronz, pe care era gravat chipul său și următoarea inscripție: »In a nintrea jubileului de 100 de ani al primului regiment hanovrian Nr. 9 dela Metz«.

O escadră engleză în oceanul Pacific. La New-York s'a primit cu o surpriză plină de neliniște știrea dată de un ziar din Londra, că departamentul amiralității engleze ar fi având de gând să trimită o escadră, care să staționeze în Oceanul Pacific din luna Maiu până în luna Iunie, în momentul când va sosi acolo flota americană, comandată de amiralul Evans.

După ziarul »Standard«, portul de staționare al escadrei ar fi Esquimalt, în insula Vancouver, adică în Columbia britanică, din care Engllera a făcut o dependență a Canadei.

Cu toată preciziunea acestui amănunt, americanii cam stau la îndoială să creadă în realitatea acestei știri.

Un asemenea act, după trimiterea flotei americane în Oceanul Pacific ar apare prea mult ca o ripostă a aliatei Japoniei la politica Statelor-Unite.

În mod oficial, guvernul din Washington n'ar putea să protesteze contra apariției unei escadre britanice în apele unei colonii engleze de pe Oceanul Pacific: »in petto«, el ar vedea, de sigur, în aceasia, ca și poporul american, amenințarea unei intervenții engleze contra Statelor-Unite în cazul unui conflict al republicii cu Japonia.

Engllera n'ar putea să obiecteze că e vorba să apere Columbia și Canada de noi turburări anti-japoneze, căci nimeni n'ar admite în Canada ca Marea Britanie să se stabilească în regulă ca un scut în folosul japonezilor.

Până să vie confirmarea sau desmințirea știrii, ziarele nu încetează să intervieweze pe experți asupra valorii flotei yankee plecată spre Oceanul Pacific.

FOIȘA ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

Garăhioslăcurile lui Moș Crăciun.

— Imitație. —

— Uite!.. bună sara, Nicule.
— Bună sara, dragă Mitică!
Și-și strinseră mâinile, ca și când nu s'ar fi văzut de ani de zile.

Cu toate acestea, crezând astfel, v'ați fi înșelat de vreme ce Nicu și Mitică lucrau în același birou la prefectura de Ifov și zgăriau aceleași târfăloage. Iată însă cauza acestor exclamațiuni vesele. Dacă cei doi colegi se vedeau zilnic în birou, în schimb nu ieșea nici unul seara după masă. De aceea au fost surprinși amândoi, că s'au întâlnit în seara de 24 Decembrie în colțul stradei Regale cu calea Victoriei, pe când orologiul Teatrului național arată nouă ore fără un sfert.

— Ce naiba cauți tu pe afară, la ora aceasta, dragă Mitică?

— Sit! Fac pe Moș Crăciun. Și, arătând colegului său un pachetel legat cu panglică roză:
— Uite târguelile mele.

— Auzi, frate! Ca și mine!.. răspunse Nicu arătând un pachetel identic legat tot cu panglică roză, iată pentru ștregarul meu... Dar tu, tu n'ai copii...

— Nu, dar acesta e pentru nevastă-mea. Angelichii îi place foarte mult halvița... Astfel, că mă înțelegi...

— Negreșit, negreșit! O surpriză. Ești modelul bărbajilor! Fii sigur de profunda mea ad-

mirație, și hai să golin un țap... mai puțin profund, din nenorocire!

— Nu, scuză-mă, aș zăbovi prea mult.
— Ei, și! Odată nu e obicei.
Și hotărât Nicu se îndreptă spre »Cooperativa«, unde steteau mușterii, ca sardelele. Tot mergând după colegul său, Mitică protestă:

— Nu, nu pot... Zău nu pot... Parol! I-am spus Angelichi, că merg să-mi iau un pachet de tutun... S'ar supără cu drept cuvânt, dacă...

— Basta! li vei spune, că m'ai întâlnit, că te-am sedus... Haide, vită încălțată, dar intră odată!..

Și Nicu împingând pe Mitică, intrară amândoi în berărie.

— Băteți, două haibe și un domino!
Nicu pierdu prima partidă; Mitică pe a doua, jucară contra, pe care trebuira să o înceapă de mai multe ori, neputându-se înțelege la socoteala punctelor.

În sfârșit sosind ora închiderii, Mitică fugi plin de neliniște:

Ce-o să zică Angelica?
... Ce-o să-i răspundă el?
... Ce scuze să găscască?
... Cum să justifice asemenea ștregărie?

Grele chestiuni... Urâtă afacere... Căci jupâneasa Angelica domniă despotice în domiciliul conjugal. Nu, că eră frumoasă, doamne ferește... eră chiar slută... dar avcă un caracter mai urât, decă urfita sa persoană. Uscățivă, arțăgoasă, poruncitoare, iute și rea, jupâneasa Angelica eră, într'un cuvânt, un adevărat diavol. Și cu toate aceste însușiri diavolești, se numea Angelica. De aceea Mitică tremură când intră în casă, precum tremură frunzele la apropierea furtunii. Cu teamă

deschise ușa: înlocuință eră beznă, tăcere... umbră și mister!

Unde eră divina Angelică?
Ce fericire! Eră în pat.
Scumpa Angelică dormia...
— Dragă nevestică! murmură Mitică cu un suspin de ușurare.

Apoi depuse pe o măsuță pachetelul legat cu panglică roză, se desbracă și încetinel, încetinel, se strecură în pat lângă scumpa lui jumătate:

»Uf!.. Scăpat! Măne, fericită pentru darul meu, Angelica nu va mai avea chef, să mă înfrunte«.

Și gândindu se astfel, Mitică adormi cu speranța mângăietoare, că poate a doua zi, pentru ziua de Crăciun, nevastă-sa va coace o minunată plăcintă cu carne, care-i plăcea atât de mult.

Tot mai visă plăcinte, când la opt ore de dimineață fu deșteptat de un mrrre sgomot, sgomot de covoare scutate, de mobile mutate: Angelica ficea gospodărie. Cu pași mari mergea și venea, răsturnă toate în drumul său, cu un aier mai ursuz, decăt de obicei. Cu toate acestea nu tipă.

»Semn bun! gândia Mitică. Voiu scăpă lesne!.. Mitică supărare, care la prânz se va împraștia«.

Ei vezi că se înșelă bietul om.
La masă, jupâneasa An elica păstră o tăcere sălbatecă pe care mitică nu îndrăznea s'o întreprupă...

Cu toate acestea, de vreme ce masa se sfârșia fără plăcintă sau alte bunătăți, Mitică îndrăzni în sfârșit să manifesteze o blajină mirare:

— Ei ce! drăguța mea ești nemulțumită de Moș Crăciun?

Di Henry Nuderthal, arhitect naval, pretinde că ea e foarte defectuoasă și că o să treacă prin grele primejdii, dacă o să fie prinsă de furtună.

Dimpotrivă, dl Lewis Nixon, constructorul a unsprezece cuirasate, spune: »Noi avem cea mai bună marină din lume, atât în ceea ce privește vasele cât și echipajul și ea poate să se bată cu ori și ce flotă din lume».

Di Nixon speră că flota n'o să treacă prea aproape de Japonia, căci în acest caz ar avea de pus la încercare superioritatea ei.

Polițiști atacați. Petersburg. Poliția voind să aresteze pe câțiva indivizi a întâmpinat din partea acestora rezistență armată, un sergent de poliție a fost ucis, cinci polițiști au fost răniți, unul dintre acești indivizi a fost grav rănit, iar alți zece au fost arestați.

Manifestațiuni antimilitare. Paris. Ziarele spun că vre-o 40 de soldați din regimentul al 7-lea de dragoni din Fontainebleau, cărora li se refuzase permisiunea de anul nou, au părăsit cazarma și nu s'au reîntors decât după opt zile. Ordinul de zi prin care li-se oprea această permisiune fiind rupt, comandantul regimentului a cerut ca regimentul să fie transferat în altă garnisoană.

Toți artileriști din garnisoana Douay, fugind din cazarmă, după ce fuseseră pedepsiți cu arestul, s'au dus la Lille, unde au făcut manifestațiune strigând: Jos armata! trăiască Hervé! O puternică patrulă militară i-a arestat.

Dela clubul parlamentar.

Ziarele maghiare publică următoarea declarație a d-lui dr. T. Mihali:

»Impotriva tacticii partidului național câțiva agitatori extrem de înfocați într'adevăr, au ridicat obiecțiuni, dar inteligența partidului aprobă purtarea noastră. Despre criză poate fi vorba cel mult la sârbi, la cari Mihail Polyt și trei deputați sârbi radicali într'adevăr nu merg p'un drum, dar și ei rămân în club. De organizare avem nevoie, dar care partid poate spune despre dânsul că nu are nevoie de asta?

»De asemeni, în nici un stat cult nu se miră nimeni dacă un partid ori altul ori cât s'ar diferențiază principiar de reprezentanții sistemului independent, caută contact cu acela, ca astfel să fie cu puțință înțelegerea reciprocă ori capacitatea. Eu însu-mi am urmat negocieri (tárgyaláso

Atunci, jupâneasa Angelica se sculă roșie de mânie:

— Destul domnule, destul! Nu mai vorbi nici odată, m'ai auzit, nici odată de această glumă josnică, ridicolă...

— Ce spui?
— ...Proastă, necuviincioasă...
— Ce, ce?... Găsești darul meu...
— ...De cea din urmă necuviință...
— Cum!... Dar tu singură mi-ai spus, că-ți place mult...

— Nerușinatule!... Secătură!...
... A! uite... iați darul, și-l înapelez!
Și hai! Mitică primi în față un pachetel... de nule, legate cu panglică roză!

Bietul om rămase un moment incremenit.

— Uite, uite, dar asta-i ne mai auzit!...

Ne mai auzit! Acesta era cuvântul lui cel dintâiu, de câte ori nu înțelegea ceva.

— Aidem să întrebăm pe Nicu.

Căci, în umilința lui, îi plăcea să caute lămuriri la alții.

Când Mitică sosi la Nicu, acesta își înfruntă moștenitorul, și numai decât invocă mărturia amicului său pentru justificarea mâniei sale:

— Vezi, dragă, vezi pe acest ștrengar; e un mincinos. De azi dimineață își ride de mine printr'o nepăsare prefăcută și nu vrea să mărturisească că Moș Crăciun i-a dăruit un mănunchiu de nule...

— Nu!... nu!... de halviță...

Am mâncat-o toată, striga copilul.

— A!... înțeleg acum strigă Mitică; ieri, la berărie, mi-am schimbat pachetele.

— Ce! strigă Nicu... nu!...

— Da, le-a primit nevasta... și eu... pe urmă.

... O! dreptatea lui Moș Crăciun. I. P.

ka) cu politicieni conducători, dar asta nu însemnează încă pact ori lăpădare de principii. Scopul conferinței de azi este să reorganizăm partidul național. Vrem să pregătim terenul pentru cele mai apropiate alegeri.

Partidul naționalităților a însărcinat pe dr. I. Suciu să la azi cuvântul la chestia cererii jurnalștilor, iar în comisia de bancă au candidat pe dr. A. Vlad.

Ni se transmite prin telefon următorul comunicat dat din ședința de ieri a clubului:

»Clubul deputaților naționali, în ședința sa de azi, fiind prezenți aproape toți membrii clubului au supus unei minuțioase debateri situația politică în general, precum și mai multe afaceri interne ale partidului. În fața svonurilor în mod tendențios lățite despre preținse neînțelegeri ce ar domni între membrii clubului, a constatat că toate acele știri sunt lipsite de ori ce bază și că acelea sunt anume inventate spre a produce confuzie atât la aderenții partidului, cât și la cei ce se interesează de mersul afacerilor politice din țară.

Toți membrii clubului național sunt adânc pătrunși de datorințele lor și cu neschimbată alipire la programul politic căruia s'au devotat, sunt hotărâți a urma acelor datorii. E lipsită de ori ce bază fama că clubul național s'ar discompune și că ar domni în sânul lui nemulțumiri față de conducerea partidului. Membrii clubului s'au folosit de ocazia acestei ședințe pentru a și exprima și documenta deplina încredere față de prezidentul și conducerea clubului.

S'au luat hotărâri pentru intruparea organizării de partid și s'a constatat neclintita alipire a fiecărui membru către partidul naționalist, care are marea misiune nu numai de a apăra interesele popoarelor ci și de a conlucra la democratizarea instituțiilor politice ale țării.

Clubul a luat cu plăcere la cunoștință faptul că dl deputat Ioan Suciu a renunțat la intenția sa de a-și depune mandatul.

Clubul va ținea azi o nouă ședință în care se va stabili atitudinea tactică a clubului în fața planurilor de acțiune a guvernului.

Biserica română în Viena.

Societatea pentru înființarea unei parohii și zidirea unei biserici ortodoxe-române în Viena publică următorul apel:

»Subsemnații avem onoare a vă ruga să binevoiți a publica următoarea informație în onor. Dvoastră ziar:

Înființarea unei parohii și zidirea unei biserici ortodoxe-române în Viena.

Societatea pentru zidirea unei biserici și înființarea unei parohii ortodoxe române la Viena a obținut, în urma permisiunii Majestății Sale Împăratului Rege, dela ministerul de culte și instrucțiune în înțelegere cu cel de interne dreptul de a se numi »societate jubilară imperială». Această societate care numără peste 200 membri, are de scop să zidească cu ocazia jubileului de 60 ani de domnie a împăratului, o biserică română greco-orientală în Viena, ceea ce îndreptățește în marele număr de români cari locuiesc în Viena, precum și prin marea frecvență a românilor la Viena; apoi este de așteptat că tocmai existența unei asemenea biserici va mări frecvența românilor.

Lipsa unei biserici românești la Viena reesă și din aceea, că capela din Löwelstrasse nr. 8 clădită acum un an și trecută astăzi în proprietatea societății a devenit prea mică pentru a putea cuprinde pe toți credincioșii, cari vin să ia parte la serviciile divine. Serviciul divin se ține în capelă, regulat în fiecare Duminică și sărbătoare,

la orele 11 dimineața; de asemenea se țin și slujbe speciale pentru trupele române garnizionate în Viena. Societatea își dă toată osteneala să adune în cel mai scurt timp mijloacele necesare, pentru a și putea îndeplini scopul cât mai curând posibil.

Rugându-vă să binevoiți a primi odată cu mulțumirile noastre expresiunea deosebitei noastre considerațiuni.

Vă salutăm:

Gesar B. Popovici m. p.,
arhitect.

Lupu m. p.,
colonel i. p.

Acțiunea de scăpare a școalelor.

Comune brave.

Tot se mai află câte o comună care invidiază gloria Comlăușenilor și pentru motive de nimic, vin să arunce în gura lupilor școala, pe care nu a învățat să o prețuiască. După Comlăuș vine acum Cerneteazul o comună destul de fruntașă, la aștările unor oameni rătăciți refuză jertfa pentru școală. Ni-e scârbă când cetim vorbele slabe cu cari a săvârșit aceasta faptă rușinoasă.

— Nu o să-i îngrășăm pe dascăli — a zis un nătărău, după care s'a luat satul.

Să le fie rușine.

Musca.

Cu toate că e o comună mică de sub podgorie și cu toate că 2—3 se sileau să facă zizanie, poporul a respins îndemnul rele și apreciind și străduințele învățătorului Aurel Muntean, au întregit după lege salariul învățătoresc la 1000 cor. și cuincvenalele la 400 cor. Scrisoarea prin care ni-s'aduce aceasta la cunoștință este iscălită de George Crișan jude comun J, George Faur episcop bisericesc, Petru Bldariu, perceptor cultural, Pavel Chib jude promontariu, Savu Chilbu, Damian Mihuț, George Mihuț, membrii în comitet.

Goruia.

Ni-se scrie: Poporul nostru conștiu de însemnătatea școlii române, a ridicat salariul inv. la 1000 cor. conform legii, tot așa și cuincvenalele plus paușalele adunării gen. și a conferinței în suma de 58 cor. Astfel și a mântuit ce are mai scump pe lume: limba. Să fie spre exemplu și altor comune.

Cebza.

Comitetul și sinodul parohial din comuna noastră Cebza la stăruința preoților noștri P. Cimponeriu și G. Treța și a bravului învățător I. Gruescu cu unanimitate de voturi și cu cea mai mare înasufiețire au hotărât urcarea salariilor dela amândouă școlile noastre confesionale după cum prescrie legea nouă a jupânului Apponyl împreună cu cuincvenalele cerute de lege.

Laudă i-se cuvine acestui popor care pe lângă aceasta jertfă națională au și zidit cele două școli în anii 1905/6 în suma de 20 mii coroane care școli pot sta și în mijlocul unui oraș făcându-i cinste.

Comune slabe.

Cerneteaz.

Ni-se comunică din Cerneteaz: În 8 Decembrie a. c. comitetul parohial din Cerneteaz, protopresbiteratul Timișorii — întrunit în ședință ordinară, la sfatul și capacitările parohului Nicolae Micluța cu o majoritate covârșitoare a întregit atât salariile cât și cuincvenalele ambilor învățători conform art. de lege XXIII de 1907.

Sinodul parohial însă la aștările unor păcătoși — să-i punem aci și cu numele: Vasa Barbu vice-primar, Ioan Nica, cântăreț în strană, Ilie Panți cântăreț în strană, George Mihailovici birtaș și alții oameni slabi și stricați — a respins hotărârea înțeleaptă a comitetului, pe motivul că ei nu vor îngrășa pe dascăli.

Să le fie rușine și lor și sinodului care s'a lăsat condus de astfel de dârloage.

Correspondență din Paris.

Studentii români și profesorul Cuza.

În urma atacurilor neîntrerupte și veninoase, cari s'au îndreptat în ultimul timp contra activității școlare a dlui Alexandru Cuza, ilustrul profesor și educator al tinerimei universitare din capitala Moldovei, atacuri în care personalitatea acestui apostol neobosit al »Ideii Naționale Române«, era contestată și criticată în modul cel mai nedemn; »Cercul Naționalist-democrat al studenților români« de aci în ședința ordinară de Joi 14/27 Decembrie, a avut în ordinea de zi discuția acestui fapt rușinos și în aclamațiile unanime ale număratoarei asistențe a votat următoarea moțiune de simpatie magistrului Cuza: »Cercul naționalist-democrat al studenților români« din Paris, luând cunoștință de campania ce anumite ziare au pornit în contra dlui profesor A. C. Cuza, care cu un neîntrecut devotament și abnegație a luptat și luptă pentru cauza sfântă a naționalismului și care ca profesor, a sădit și sădește în sufletul tinerilor generațiuni, curatele sentimente ale iubirei de neam și de țară, găsește încă odată prilejul ca să mărturisească dlui A. C. Cuza întreaga sa administrațiune, asigurându-l de devotamentul pe care »Cercul naționalist-democrat al studenților români« îi are atât față de cauza sfântă ce d-sa sprijinește, cât și față de persoana d-sale«.

Președinte: Ștefănescu.

Vice-președinte: Bagdat.

Membrii comitetului: Const. Filoș, Cezar Ionescu și Tiliu.

E de prisos să mai comentăm gestul atât de frumos al studențimei noastre, care deși departe de patria-mumă, ia o vie și neîntreruptă parte la toate împrejurările importante ce se desfășoară acolo veghind ca numele acelora care timbrează o idee și un ideal să fie iubit și respectat înăuntrul țării cât și în afară.

Crăciunul la „Vatra luminoasă“.

București, 24 Dec. Christ, marele și sfântul iubitor al omenirii ne învață că, a săvârși o faptă bună, este a complăce lui Dumnezeu!

Cum am putea dar mai bine să-l urmărim poața în ziua lui de naștere, decât laudând o faptă bună? Căci, a lauda o faptă bună, este a parăcipă oarecum la dânsa.

A vorbi dar în ajunul Crăciunului de pomul de Crăciun la care am asistat ieri la »Vatra luminoasă« pentru mine e o datorie.

Eram dar ieri adunați la localul »Vetrei luminoase« în urmă invitării pe care direcțiunea instituțiunii o adresase, după ordinul M. Sa Reginei, iuturor ziarelor bucureștene, pentru a asista la festivitatea pomului de Crăciun. Exact la orele cinci, suverana sosește însoțită de A. S. R. Principesa Maria.

Regina înaintează spre noi zăriștil și ne adresează o cuvântare de o simplitate senină ca toată ființa suveranei. În câteva cuvinte roșite în limba românească cea mai pură și aleasă, Carmen Sylva mulțumește presei pentru concursul ce i-la dat în fondarea și în dezvoltarea »Vetrei luminoase« și ne comunică că are nevoie și în viitor de ajutorul presei pentru alcătuirea unei societăți menite a răspândi binefacerile instituțiunii în toată țara.

Președintele sindicatului nostru, dl Procopiu, răspunde suveranei prin câteva cuvinte bine simțite și ne urcăm cu toții la catul de sus spre a asista la solemnitate.

Într'una din încăperi sunt așezate scaune, în fața cărora penzionarii institutului, orbi cu toții, au executat un bogat program de coruri, recitări, bucăți de muzică pe vioară, etc., toate bine învățate și bine executate. După terminarea părții artistice, am trecut în salonul cel mare unde era așezat un pom frumos împodobit; aci li-s'au împărțit darurile de Crăciun și am avut prilejul

de a admiră o sumedenie de obiecte lucrate de orbi cu o dibăcie uimitoare.

O adâncă impresiune a produs această solemnitate asupra asistenței compusă din elita societății.

Regina avea ochii plini de lacrimi; unele d-ne plâneau de abiazele; de altminterlea emoțiunea ne cuprinsese și pe noi toți.

Eu unul, cu greu puteam să-mi rețin lacrimile, când îmi aduceam aminte, cum acum câteva luni, fusesem lovit de o boală de ochi, care îmi răpea vederea și mă puseră în fața grozavei dileme sau »Vatra luminoasă« sau sinuciderea!

Dar să gonim gândurile negre, precum le-au gonit nenorocirii și nenorocitele cari stăteau împrejurul pomului, fără a se putea bucura de vederea lui.

Admirabilă, nespus de frumoasă și de măreață este opera reginei noastre.

Ar fi destul crearea »Vetrei luminoase« pentru a-i asigura un renume, pentru a o imortaliza.

A da la sutimi de desmoșeniți lumina sufletească, a-i învăța să citească, să scrie, să muncească, a-i redă lumii, a face din ei cetățeni utili societății și propriei familii, este o operă umanitară, incomparabilă.

Cine se îndoiește, să meargă la »Vatra luminoasă«! Să privească cum orbi și oarbe muncesc, deretică, cetesc, scriu, cântă, discută, știu tot ce se petrece în lumea din afară, une ori, chiar își câștigă existența, în fine, au redevenit oameni ca toți semenii lor.

Atunci va înțelege cât de colosală este fapta augustei noastre suverane.

Dar avea dreptate poeta încoronată și încununată când ne spunea că »Vatra luminoasă« este numai un început.

Suntem în țara noastră mlîmi de nenorociți loviți de soartă, băieți și fete tinere cari sunt lipsiți de vedere, și, în »Vatra luminoasă« sunt abia o sută cari au adăpost; cu prilejul zilei de naștere a M. S. Reginei s'a completat suta de orbi ai »Vetrei luminoase«.

Când te gândești că la München există o instituțiune analogă care ocupă un loc mai mare decât grădina Cismegiuului!

În Dresda se clădește un local care va costa 4 milioane!

Am ieșit ieri din localul modest în care asistasem la festivitatea pomului de Crăciun cu inima strânsă, buimăcit de tot felul de simțăminte o-puse; admirație și evlavie pentru geniala creatoare; pe de o parte, bucuria de a vedea în jurul meu mișcându-se veseli și activi niște ființe cari, până ieri erau desmoșeniții omenirii, iar pe de altă, durerea firească ce provoacă priveliștea altor dureri omenești.

N'am putut dormi până la orele 4 spre zi.

În fine, somnul mă cuprinsese; dar visam că eram orb și degetele mele se plimbau pe clapele unui piano și cântam un imn în slava Carmen Sylvei.

Fii binecuvântată, poetă dulce și senină! Tu care cu nobilul tău altruism împodobești coroana ce-o porți cu pietrele prețioase ca poezia, caritatea și mila!

(»Conservatorul«).

Grigore Ventura.

Personalități.

»Neue Freie Presse« ocupându-se de procesul Harden scrie un remarcabil articol privitor la chestia atât de mult subtilă și gingașă a personalităților ziaristice. Reproducem pentru cetitorii nostri aceste vederi ale marelui ziar european, asupra cărora la noi se crede chemat orice cetitor de ziare să se pronunțe:

Nici un publicist adevărat nu poate să afirme despre sine, că găsinduse în necesitatea de a se apăra contra unor fapte omenești, ar fi vorbit totdeauna numai despre aceste fapte și nu în același timp și despre oamenii cari le-au săvârșit. Este cu neputință de a face discernământul ace-

sta. Căci politica nu reprezintă numai faptul unor puteri și factori mecanici ci și personali. Ori unde o prinzi, pretutindeni întâlnești bătaia vie și caldă a vieții personale care întipărește tuturor afacerilor publice un caracter cu totul individual și le pune sub înrăurirea aptitudinilor, temperamentelor și dispozițiilor morale ale persoanelor. Desfacerea matematică a persoanei de politică e o neputință sau o ipocrizie din partea publicistului, un pretext pentru a justifica lipsa de independență.

Nici chiar critica artistică nu poate fi desfăcută de evoluția, de impresiile și de experiențele artistului și capătă totdeauna o notă personală.

Publicistul adesea nu poate nici să explice lucrurile nici să producă efecte fără elementul personal. Sir Francis, autorul scrisorilor lui Iunius, a ris când i-s'a recomandat să fie absolut impersonal. Căci el făcea personalități și tăia cu arma sa ascuțită până la oase. Oare se poate închipui ceva mai personal ca Ionathan Swift și Addison și marii pamfletisti francezi? Când ei voiau să atace pe un potrivnic de moarte nu întrebau de nici o convenție dela Geneva a războiului publicist.

Firește personalitatea ca scop în sine, din se- tea de scandal, ca mijloc de-a teroriza, ca un vâl spre a ascunde o tradare politică și ca jonic atentat năimit este cea mai rea crimă politică de care o peană se poate face vinovată. Granița dintre politică și persoană nu poate fi trasă decât de sentimentul de responsabilitate a scriitorului și de înaltul scop moral al luptei. Metodul atacului publicist nu are o valoare recunoscută de toată lumea și de oarece ea trebuie să se potrivească cazului, ea nu poate fi scoasă nici din revelația divină, nici din vre-un birou oficial pentru măsuri publice.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 11 Ianuarie n. 1908.

— Numărul de azi al »Tribunei« este ultimul număr din anul XI. Cu numărul ce va apărea pe Marți 1/14 Ianuarie »Tribuna« intră în al XII-lea an de viață.

Mulțumind tuturor prietinelor și abonaților cari ne-au sprijinit în această epocă grea a vieții »Tribunei«, îi rugăm ca și în viitor să ne păstreze același interes și să ne acoarde sprijin tot mai mare îndemnând pe toți la abonarea ziarului »Tribuna«. Din parte-ne vom căuta, ca print'o redacție cât mai îngrijită să dăm publicului românesc un ziar la înălțimea vremurilor ce străbatem și a dreptelor noastre aspirațiuni naționale.

— Iubileul »Gazetei Transilvaniei«. Cu finea acestui an »Gazeta Transilvaniei« implinește 70 ani de viață. Este cea mai veche gazetă românească și coloanele ei au adăpostit nu numai scrisul celor mai celebri luptători naționali din toate părțile locuite de români, ci coloanele »Gazetei« sunt însuși istoria celor din urmă 70 ani ai vieții noastre naționale.

Pe vremuri când nu există alt ziar românesc, »Gazeta Transilvaniei« și-a îndeplinit un rol măreț, apărând drepturile poporului român, ținând mereu treaz sentimentul național și îndemnând la luptă fără răgaz.

E fără pereche un astfel de jubileu în presa română și din incidentul serbării confrăților dela »Gazeta«, noi le trimitem cele mai călduroase urări de bine, dorindu-le să poată duce nainte lupta ce cu atâta măreție a fost inaugurată de generația eroică încă nainte de 1848.

Cine suferă?

De stomac, de constipație, de lipsă de poftă de mâncare?

Acela să facă experiență cu apa amară naturală HORGONY recomandată de mai multe sute de medici. Înainte de dejun dacă se ia o jumătate de pahar din apa amară HORGONY după una până în două ore își face efectul dorit, și revine pofta de mâncare și starea bună generală. — Apa naturală HORGONY nu are gust rău și nu provoacă nici un gust neplăcut. Se poate căpăta în toate prăvăliile cu ape minerale, în băcăni și farmacii. La târgululă să se ceară lămurit apa amară naturală HORGONY.

Proprietar: Loser János, Budapest.

— **Petrecerea tinerimei culte din Arad, care se va aranja în ajunul Anului-Nou în sala dela Ipartestület, promite a fi foarte animată. Comitetul aranjator a luat toate măsurile pentru ca toți să-și poată petrece bine și cum invitații speciale nu s'au făcut, invită pe această cale cu căldură întreaga clasă inteligentă română.**

— **Inspector al trupelor, în locul generalului Galgotzy, care a trecut la pensie, va fi numit generalul Fiedler, comandantul corpului de armată din Viena.**

— **Hymen.** Ni-se anunță logodna simpaticei d-șoare Veturia Laza din Galșa cu George Vancu din Deva.

Multe felicitări!

— **Preoți — funcționari de bancă.** Ni-se comunică: Comitetul parohial din Lipova în ședința sa dela 5 c. ținută sub președinția parohului Ioan Cimponer, a adus la propunere membrului dr. A. Marta, cu totalitatea voturilor contra două, următorul conclud:

Având în vedere că preoțimea de acolo s'a funcționariat cu totul la institutul »Lipovana« și funcția preoțească o privesc numai ca funcție secundară, având în vedere că în calitatea lor de slujbași la această bancă pe care au acaparat-o pentru scopuri personale, săvârșesc cele mai mari abuzuri în biserică, având în vedere că demersurile multe făcute la consistorul din Arad în chestia aceasta au rămas nu numai fără rezultat, dar și fără orice răspuns, comitetul parohial interzice preoțimei sale să poarte funcții la bănci și acest conclud să se comunice și cu celelalte comitete parohiale din tract pentru a aduce concluze asemenea.

— **Știri ziaristice.** »Revista Economică« apare cu începerea anului 1908 sub conducerea d-lui Constantin Popp, funcționar la »Albina«. Directorul de până aci, dl Ioan I. Lăpădatu, s'a retras fiind prea ocupat în alte părți.

— »Țara noastră«, foala populară a Asociațiunii, va fi foarte cu cauză dela Anu-nou, îndreptățită să se ocupe și cu politica. În anul ce se încheie i-s'au făcut vre o 15 procese, pentru abateri dela lege prin publicarea de articole ori notițe de conținut politic. Numărul de Crăciun al acestei foi populare a fost număr dublu de 40 pagini, bogat în cuprins.

— **Bora.** Se telegrafează din Fiume că de trei zile băntue o boră îngrozitoare. Vaporul »Ultania« numai după o zi și jumătate adăstare a putut să se apropie de port și să debarcheze. Pe vapor erau 530 emigranți, cari se întorc din America. În oraș sunt 200 persoane cari voiau să plece în America. Fiind prea puțini, ei au fost trimiși la Antwerpen, să plece d'acolo. Acesta e primul caz că din Fiume nu se poate completa un vapor pentru a duc pe emigranți în America.

Din toate părțile mării adriatice se scrie că bora a pricinuit nenorociri și stricăciuni.

— **Cor bisericesc în Mercurea.** Din Mercurea (comit. Sibiu) ni se scrie: Dl Ieronim Puia, învățător al școlii de aici, ne a surprins de sărbătorile Crăciunului cu un cor bisericesc format din inteligență și țărâtime, cam 20 persoane la număr.

Fără multă vorbă dl Puia a adunat pe oameni și după o muncă întinsă de 2 luni, a instruit în așa măsură corul, că la început deja a dat dovezi, că pe lângă însușirile muzicale de cari dispune, acela va înainta și se va consolida, aducând astfel bune servicii parohiei prin ridicarea simțului religios moral al credincioșilor ei.

Pe lângă corul bisericesc, dl Puia a înighebat totodată și un cor mixt profan, cu care se pregătește se dea un concert în acest carnaval.

Începutul e bun, trebuie numai continuat. Acest exemplu ar fi bine să-l urmeze și alte comune pentru ridicarea poporului nostru care acum, mai mult ca ori când, lipsă are de propășire pe toate terenele. N. S.

— **Balon dirijabil pentru 100 persoane.** Într-o conferință ce a ținut, profesorul Hergesal a spus că în curând va fi gata un balon dirijabil pentru 100 persoane, făcut de cunoscutul aeronaut Zeppelin. Lungimea balonului va fi 126 metri, diametrul 11.7 m. iar cuprinsul 11.300 metri cubi.

— † **Grigore Sima alui Ion, preot în Cărpiniș, lângă Abrud, cunoscut în literatura populară și pe vremea memorandului unul dintre cei mai zelos naționalist din Munții Apuseni, a decedat după grele suferințe. În mormântarea lui s'a făcut în ziua de 28 Dec. n.**

Fie-i memoria veșnică!

— **Necrolog.** Iosif Oiaru paroh gr. or. rom. ca soț, Eugenia, Adrian și Iuliu ca fii în numele lor și a număroșilor consăngeni aduc la cunoștință că prealubita soție resp. mamă, soacră, cumnată, soră — **Verginia Oiaru n. Fogarașiu,** a încetat din viață Vineri noaptea la 21 Decembrie 1907 în etate de 55 ani și a 41 an al fetei căsătorii, — în mormântarea fiind la 24 Dec. 1907 în Pojoga după rital gr.-or. rom. Fie-i țărână ușoară și memoria binecuvântată!

— **Să ne aducem aminte de binefăcătorii noștri.** Ni-se cere publicarea următoarelor:

Pe cât sunt de rari binefăcătorii noștri, pe atât sunt mai scumpli și mai prețuiți. Între acești prețuiți binefăcători ai noștri sunt Ilustritatea Sa Dl Episcop Ioan I. Papp care a dăruit din cassa sa proprie 1000 cor. pentru noua înființândă școală din Vașcău-Băsești. Dr. Gavril Cosma avocat în Beiuș a colectat și prin ajutorul dlui dr. V. Preda, adv. suma de 400 cor. din propriul său. Marinimosul preot Iosif Gomboș ce de prezent e preot în Abrudsat a dat pentru »Internatul gr.-or. rom. diecezan din Beiuș« tot lemnul necesar când s'a edificat.

În Beiuș avem pe marinimoasa d-nă v. d. Maria Valtner născ. Cosma, care la toate ocaziunile sare cu obolul sau — părtinitoare cauzelor noastre bisericești-școlare. De asemenea m'am convins în călătoria mea pela școlile noastre ca dl Ioan Ciordaș ici-colea a dat dânsul din al său pentru cumpărare de revizite la școlari. Tot de asemenea părtinitor avem pe dl notar din Cristior Teodor Racota — atât pentru biserică, cât și pentru școală. Să nu uităm în vece pe pomeniții mece-nați Dem. Negrean, Nic. Cristea, Teodor Oancea, cari nu și au uitat de neamul lor — ci a lăsat fundațiunii neperitoare. Viilor mulți ani noi și fericiți! Răposăților odihnă și numele neuitat!

— Dl Remus Borșos inv. în Temeș-Cuvin, a donat »Cantorul bisericesc« de G. Bujigan: comunelor bisericești Cărpiniș, Chișcou, Gurani și T.-Cubin. Li dorim viață lungă ca să-și poată repeta binefacerile. V. Sala.

— **Marinar trădător.** Ulmo, ofițerul trădător al marinei franceze, fără multe ceremonii va fi dat pe mâna justiției. Din cercetările ținute săptămâni dealungul a ieșit la iveală, că crima e mai mare, decum s'a crezut în momentul prim. La început numai cu aceea l-au acuzat pe ofițer că a furat și decopiat atari documente, cari s'au referit la siguranța națiunii franceze. Mai târziu însă s'a îngreunat acuza și azi, după cum se scrie din Paris, l-au și făcut cunoscut l'Ulmo, că-l vor acuza cu crimă de căpetenie, fără îndoială cu tradare de patrie dovedită. Conform codului penal francez atare crimă e pedepsită cu moarte. Amăsurat paragrafului 76 al codului, acela, care vine în atingere cu puteri străine, sau cu agenții acelora, cu scopul de a face începutul unui războiu, sau dacă înlesnește și dă puteri străine mijloace ajutătoare fiind războiul deja început, pentru tradare e pedepsit cu moarte și atunci dacă n'a urmat imediat neînțelegerea (inimicitiie) după tradare. E posibil totuși, că față de el n'or aplica acest prea sever paragraf, atunci adevă, dacă se va putea constata, că tradarea lui e de natură politică. În cazul acesta va fi pedepsit pe baza altui paragraf, potrivit căruia va trebui să și espieze păcatele în prinsoarea unei cetăți, care zace afară de teritoriul republicei. Ulmo probabil că deja în decursul săptămânii viitoare va fi transportat în Toulon, unde va ține judecată asupra lui tribunalul marinar de războiu.

— **O tragedie pe mare.** Se anunță din Londra că »Germania«, o corabie norvegiană cu vântrele s'a cufundat în mijlocul unei furtuni

enorme. Dintre nenorociții matrozi, cari au asistat la înfiorătoarea tragedie, numai șapte au fost salvați, pe Oceanul-Atlantic, de un vapor englez și transportați la America. Toți ceilalți își dorm somnul cel de veci în undele mării... Cei mântuiți au avut să îndure suferinți îngrozitoare până când au fost salvați și deja pierduseră orice speranță de viață. Corabia s'a cufundat în timp de câteva minute și echipajul de abea a avut vreme să lase pe apă bărcile de salvare. Una dintre bărci s'a răsturnat imediat și cei din lăuntru au dispărut în valuri.

Căpitanul și primul ofițer, cari au luptat în mod eroic împotriva valurilor, s'au cufundat cu corabia. În cealaltă barcă erau nouă inși, fără mâncare și beutură. Mai ales din cauza setei au suferit îngrozitor, și nicăiri nici o scăpare. În sfârșit a încetat furtuna și a început să plouă. Cu o plăcere nemaipomenită au băut matrozii apa de ploaie, ce se strângea, chiar și hainele și-le-au stors și au băut și apa aceasta. Doi dintre cei 9 au murit între chinurile setei și foamei. Cei'alți șapte erau și ei așa de slăbiți, încât nici n'au putut să arunce cadavrele camarazilor lor în mare. În fine și-au pierdut toți conștiința și au rămas, ca morți, pe fundul bărcii. Vaporul englez i-a salvat de moarte sigură.

— **Mulțumită publică.** Ca rescumpărare a felicitărilor de anu-nou au binevoit a contribui pentru despărțământul Timișoara al »Asociațiunii« următorii domni:

Emanuil Ungureanu, dr. P. Tegele, cu câte 10 cor., Gerasim Serb, dr. Lucian Georgeviciu, Ioan Pepa, dr. Ioan Damian, Costa Maniu, dr. George Adam, dr. Aurel Cosma, dr. Traian Șincal cu câte 5 cor. Dr. Iuliu Coste, Vincențiu Pop, Costa Dimineascu, Ioan Pinciu, cu câte 4 cor. Valer Pop, George Lupș, Nicolae Popa, Romulus Cărăbașiu cu câte 3 cor. Liviu și Victoria Magdu, Gavriil Selegian, Terențiu Bugariu, Dimitrie Doje, Ioan Russu, Nicolae Gherdan, Ioan Theodoroviciu, Nicolae Micuța, Romulus Nicolin, Nicolae Martinoviciu, Nicolae Groza, George Ciocoi, Avram Ciocoi, Teodor Cioloca, Paul Iancu și Vasile Ciuta cu câte 2 cor. Ioan Miculescu, I. Halmagian, Ioan Popoviciu, Iuliu Luțai, Sabin Piso, Ștefan Moldovan, dr. I. Gherguța, dr. C. Crăciunescu, Nicolae Crășmariu, Atanasie Baicu, T. Petcu, dr. Al. Popoviciu, Ioan Folea, Alex. Burbaș, Bojdar Mosorca cu câte 1 cor. S. Russu cu 50 fil. Total 135.50. *Timișoara*, la 10 Ian. 1908. *Comitetul despărțământului.*

— **Matzky Károly, cofetar în Arad, recomandă pentru sezonul carnavalului cele mai fine prăjituri de thee și bomboane. Fabricație proprie.**

— **Vind hârtie de scrisori în cutii mai avariate pe lângă prețurile cele mai modeste. Noutăți de hârtii de scrisori și cărți ilustrate, mai ales de sărbători. Kerpel Izsó, librărie și papetărie, în Arad.**

— **Cine vrea să surprindă cu un frumos și plăcut cadou de Anu-nou pe iubiții săi, să se adreseze cu încredere la juvaerghiul Weinberger Ferenc, Arad, Szabadságtér 20, (palatul Fischer Eliz). Fiind magazinul încărcat prețurile sunt reduse, marfa cea mai bună și serviciu prompt. Telefon 439.**

Lupta contra alcoolismului în Rusia.

O problemă de o importanță vitală se discută în acest moment în Rusia; e vorba de lupta împotriva alcoolismului.

Chestiunea aceasta era pusă încă dela începutul legislaturii și aștepta numai un prilej favorabil ca să se precizeze. Dl Cellșef, unul din fruntașii octobriști, o indicase la 30 Noembrie într-o mișcare oratorică, rămasă însă fără ecou.

Momentul era rău ales; tocmai fusese ascultată declarația lui Stolypin, terminată prin răspunsul pur politice făcute la tribuna dumei în numele diferitelor partide, discursul lui Cellșef nu putea să producă decât un efect de surpriză. La 10 Decembrie discuția bugetului ar fi putut, pe cât se pare, să dea un prilej mai prielnic dacă dl Kokovtzev n'ar fi luat-o înainte apărând în bloc regia votcăi și a tuturor celorlalte dăjdiil indirecte.

Dar subiectul a fost abordat din nou în consiliul imperiului, la 18 Decembrie, iar la 20 Dec. în dume. În consiliu chestiunea n'a fost tratată în fond. Era vorba de un proiect de lege al

dului Cerevansky, prin care se ataca instituția oficială a »consiliilor de temperanță« ca fiind iluzorie și prin care se cerea suprimarea creditelor afectate întreținerii acestei instituții.

În Dumă, dimpotrivă, punctul de plecare al deliberării dela 20 a fost o propunere a dlui Tkașef tinzând la numirea unei comisii parlamentare speciale care să aibă sarcina de a studia mijloacele legale ale luptei împotriva alcoolismului.

Din darea de seamă a acestor interesante ședințe, se degajează mai întâiu o impresie: aceea că e foarte mare flagelul care trebuie combătut.

În zadar, dl Kokovtzev s'a încercat să probeze că consumația mijlocie a alcoolului de cap de locuitor e mai mică în Rusia decât aiurea. Ipoteza »consumare mijlocie« fiind pusă la o parte, s'a dovedit în cursul dezbaterilor că numărul »adevăraților consumatori« merge crescând de vre o câțiva ani și în proporții înfricoșate.

Dl Cerevanski a amintit că, după statisticele oficiale, populația rusă crește anual cu 1.500.000 de suflete și făcând o apropiere între aceste cifre și creșterea constatată, dela 1895 la 1906, a debitului votcâi în regie, a tras încheierea că la un spor în populație de 15 la sută alcoolismul dă un spor de 13 la sută.

Aceasta e cumpăna contrară pe care Rusia trebuie s'o aibe în vedere față de avantajul pe care i-l asigură îmbelșugata și spornica ei natalitate. E îngăduit de a avea temerea că »una ucide pe cealaltă« și că, după elocventele vorbe ale baronului Meyendorff, întărite la 20 Decembrie prin aplauzele unanime ale dumei, vicul alcoolismului va oprî în Rusia civilizația la jumătate cale.

Prin alcoolism, economia populară și cu ea ridicarea posibilă a stării economice, sunt nimicite în germene în mâinile lucrătorului și ale țaranului. Sănătatea publică e atinsă. Moravurile familiale sunt amenințate. Progresul social devine cu atât mai cu reputința cu cât dezeculibrul mintii se generalizează și merge până la acele forme aspre de furie politică, pe cari psihiatri ruși le au calificat de »nevroză revoluționară«.

Pentru profesorul Sikovski din Kiev turburările agrare, »aprinderea« castelilor, agitația din stradă, turburările agrare din 1905 sunt în primul rând fenomene bolnăvicioase, cari arată o stare de nevropatie în ceace privește forma și care pune în evidență alcoolismul în ceace privește fondul.

Oratorii dumei și ai conziliului imperiului n'au putut spune altceva. Dar fiind unanimi atâta timp cât a fost vorba numai să se constată simptomele răului, s'au arătat divizați, nesiguri, nehotărâți de îndată ce s'a pus pe tapet chestiunea leacurilor.

În fața conziliului imperiului, dl Koni a arătat insanitatea aceea ce s'ar putea numi »terapeutică oficială« făcând procesul consiliilor de temperanță.

Aceste consilii sunt comisii locale, formate în orașele reședințe de județ și recrutate în parte prin mijlocirea funcționarilor și în parte prin mijlocirea notabililor devotați cauzei antialcoolice. Ea datează din 1897, și prin urmare, sunt aproape contemporane cu regia alcoolului instituită în 1896. Ele sunt, într'o oarecare măsură, dușmani ai întinderii pe care a luat-o această regie și se luptă cum pot împotriva numărului crescând al debitelor de alcool, dar numai 30 la sută din cererile de închidere, pe cari ele le formulează, sunt primite de ministrul de finanțe.

Instrumentele represive de cari dispun sunt nule, căci legea rusească nu pedepsește beția decât »în comun« și »în public«. Beția publică atunci când e izolată, depinde de poliția municipală și e prevăzută în ordonanțele speciale pe cari le-au dat unele zemstveri.

Consiliile de temperanță, desarmate prin legea privitoare la scandalurile în stradă sunt și mai mult desarmate în privința abuzurilor ce se fac cu ușile închise și mai ales în ceace privește vânzarea alcoolului cu mărunțișul.

În sfârșit, fundațiunile alcoolice date în îngrijirea consiliilor de temperanță sunt foarte inferioare instituțiilor private. Se compară, de pildă, înfloritoarea »Casă a poporului« creată la Petersburg de contesa Panina cu oficiala »Casă a poporului« al cărei deficit anual se cifrează cu sutele de mii de ruble.

Concert, petreceri.

»Reuniunea femeilor rom. rom. gr.-cat. din Blaj«, invită la balul ce-l va aranja, în 25 Ian. n. în »Hotel Univers«. Inceputul la 8 ore seara.

Ultime informațiuni.

Budapesta, 11 Ianuarie. După ședința de ieri, care a fost numai formală, stabilindu-se ordinea de zi următoarea, azi mare parte din ședință s'a petrecut cu alegerea comisiei pentru banca independentă.

S'au ales personale pe cari vi le-am comunicat deja, între ele din partea românilor dr. A. Vlad.

La chestia petiției jurnaliștilor înaintate în urma bruscării ce le-a făcut vice-președintele Rakowszky, dintre români a vorbit dr. Suci, susținând drepturile presei.

Economie.

Politica monetară și-a băncilor României

de U. T. Mihaiu,

doctor în științele economice și politice dela universitatea din Strassburg.

În toamna aceasta a apărut în două volume un interesant studiu de dl U. T. Mihaiu asupra dezvoltării monetarismului, a băncilor și burselor țării românești, dela întemeierea ei până azi, în care mai ales restimul dela 1867 încoace este pe larg și amănunțit desfășurat.

Autorul a rupt întâia brazdă pe terenul acesta teoretic părginit. Aici vedem în secolul al XIV-lea și XV-lea trecerea vieții economice dela sistemul cu naturalii la acela cu bani și dela acesta la cel cu credit. Vedem tot haosul monetar care a domnit în evul mediu, stările bănești prăpădite până în vremile mai noi, precum înlăturarea lor la 1867 când ministrul de finanțe Mavrogheni introduce întâiu sistem monetar național.

Munca acestui harnic și ingenios bărbat este apoi continuată de Brătianu, cel mai mare agitator economic, ce a trăit vre-odată printre români, care întemeiază »Banca Națională« la 1880.

Aceasta instituție, întâia temei în munca organizării creditului, după zece ani de activitate, în parte mănoși în parte tulburați de disajul ce apăruse într'aceea, este la 1890 prin reformele rodnice ale lui P. Carp și Ghermani așezată pe baza etalonului de aur. De atunci încoace »Banca Națională« a luat un avânt puternic, ridicând întreaga stare economică a României.

Fără acest așezământ național temeinic progresul material al tânărului regat român nici că ni l-am putea închipui.

În legătura strânsă cu desfășurarea stărilor monetare și creditare autorul ne mai dă și o scurtă schiță istorică a burselor, cari i au după tratatul dela Adrianopol în 1829 în orașele gemene Braila și Galați un avânt înfloritor. După ce comerțul românesc a stat sute de ani în robia turcească urmează o de epocă prosperare, așa că la 1882 se întemeiază bursa legală care organizează tot negoțul țării printr'un cod legislativ.

Monetarismul, banca și bursa, trei instituții economice diferite, prin miile de arterii și legături ce există între ele, sunt totuși un singur organism, de aceea priceperea uneia fără cealaltă este imposibilă.

Cercul îngust al acestui articol poate să cuprindă numai o mică idee din aceasta lucrare mare, a cărei rezultate sunt propunerea unei serii de reforme pe tărâmul monetar și al băncilor întemeiate toate pe materialul adunat și studiat.

Ce ne interesează mai mult în aceasta lucrare este felul clar și simplu al expunerii datelor și faptelor într'o materie atât de migăloasă și abstractă.

Aceasta carte este desigur și pentru Ardeșul economic de interes real. O istorie sau un op științific și sistematic, în care să se afle descrie starea monetară și a creditului, respective a uzurii, dela noi, înaintea întemeierii băncilor noastre dela existența lor înceace și bunăoară cari ar fi drumurile în viitor, pentru o organizare și democratizare mai desăvârșită a creditului agricol, nu există încă.

Volumele de dl U. T. Mihaiu pot slugi aci de pildă și pot să fie de mare folos prin îndemnul la muncă pe acest teren.

La București »Politica monetară și a băncilor României« a fost bine primită în cercurile financiare, dovadă criticele favorabile apărute în »Cu-

rierul Financiar«, cea mai valoroasă foaie financiară română, apoi în »Voința Națională« etc.

Noi nu putem decât recomanda tuturor, cari urmăresc cu interes trecutul, prezentul și viitorul stării economice, aceasta lucrare, fiind efectul ei pentru cetitori fără îndoială de mare folos.

Coriolan Pop.

Reducerea discountului. Situația pieței de bani se îmbunătățește mereu. Băncile Naționale ale statelor din apus au redus aproape toate etalonul de interese și ieri li-s'a alăturat și Banca Austro-ungară, care încă a redus discountul cu un % întreg.

Reducerea atât de însemnată a discountului a surprins, în modul cel mai plăcut toate cercurile financiare, pentru că deși se aștepta aceasta, totuși se credea că reducerea se va face mai cu vre-o fracțiune.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 10 Ian. 1908.

INCHEEREA la 1 ORĂ

Grâu pe Apr. 1908 (100 klg.)	25.70—25.72
Secară pe Apr.	22.86—22.88
Ovăș pe Apr.	16.56—16.60
Cucuruz pe Mai 1908	14.18—14.20

INCHEEREA la 4 ORE

Grâu pe Apr.	25.80—25.82
Secară pe Apr.	23.06—23.08
Ovăș pe Apr.	16.60—16.62
Cucuruz pe Mai 1908	14.22—14.24

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următoru:

Grâu	
de Tisa — — — —	24 K. 85—25 K. 25 fil.
Din comitatul Albei — — — —	24 » 70—25 » 10 »
De Pesta — — — —	24 » 75—25 » 15 »
Bănățenesc — — — —	24 » 60—25 » — »
De Bacica — — — —	24 » 75—25 » 15 »
Săcară — — — —	22 » 40—22 » 60 »
Orzul de nutreț, cvalitatea I.	15 » 50—15 » 70 »
» de cvalitatea II — — — —	15 » 40—15 » 50 »
Ovăș » I — — — —	16 » 95—17 » — »
» » II — — — —	16 » 30—16 » 65 »
Cucuruz vechiu — — — —	— » — » — »
» nou — — — —	13 » 90—14 » 10 »

Dă puteri noi în cazuri de slăbiciuni

Emulsiunea SCOTT, chiar și atunci, când alte mijloace nu ajută. E primejdios să folosim medicamente nesigure când e vorba de sănătatea omului. În cazuri de slăbiciuni, mai ales în convalescență anemie, boale de piept, și la boale provenite din surmenagi, omul precut folosește imediat medicamente, cari în cazuri nenumărate vindecă cu siguranță slăbiciunea. Acest medicament e

EMULSIUNEA
SCOTT.

Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 fil

Se capătă în toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunei vă rog să observați marca care reprezintă un pescar.

Poșta Redacției.

Reuniunea română de cântări și muzică, Lugoj. Conform hotărârii presei române invitarea nu o putem publica, fiind tipărită în tipografie străină. Reuniunea de muzică și cântări din Bistra. Din motivele de mai sus, invitarea nu se publică.

Fenlac. Redacția a decis să nu se amestece în neînțelegerile de pe sate, mai ales nu în afacerile dintre preoți și popor. Ori ce ar fi — când nu e chestie pur politică națională — competent este consistorul!

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor proprietar George Nichin.

Se caută

2—3 **acuisitori** (agenți ambulanți), cari pot afla aplicare la *agentura principală din Arad de asigurare »Transilvania«*, pe lângă emolumente convenabile. Reflectanții să-și înainteze ofertul până la 15 crt. n.

Drougerie nouă.

Oszkár Dubiniewicz

Kolozsvár, str. Deák Ferencz nr. 8

Recomandă: Totfelul de articlii pentru curarea vitelor, îngrijirea bolnavilor și .. .. economia casnică. .. ..

Esențe de rum și licor, pudre pentru față, săpunuri, parfumuri, rum, cognac, teă în pachete și cantități după plac.

Aparate și ace pentru braudare fardere.

Plate de lemn formulate pentru lucrări Tarsó, Kerbschnitt și așa zise de ardere.

Drougerie nouă.

Dr. Seidner Frigyes
și-a deschis
cancelaria advocațională
în Arad, Szabadság-tér 9.

Mijlocul cel mai bun de înfrumșetare din lume!

CREMA de față REGINA

care pentru însușirea neîntrecută de înfrumșetare la expoziția din 1900 Paris a fost premiată.

CREMA REGINA curată în timpul cel mai scurt față de orice catifelată. UN BORCAN 1 coroană 40 fileri.

PUDRA REGINA se recomandă ca cea mai bună dintre pudrele până acum cunoscute. Se vind în culoare albă, roză și cremă. O ȘCATULĂ 1 coroană 40 fileri,

SAPUNUL CREMA REGINA e sapunul cel mai de toaletă pentru înfrumșetarea feței. O BUCATĂ 70 fileri.

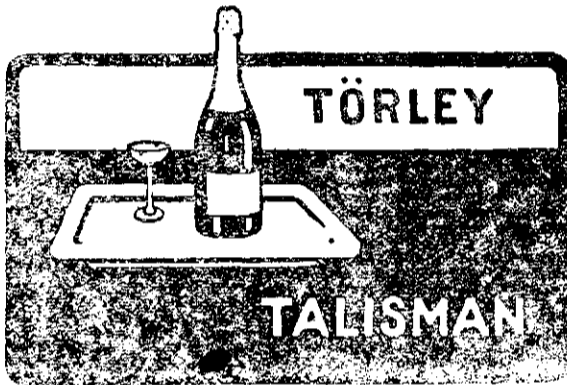
De vândut în laboratorul chemical al lui

Temesváry József

.. apotecar ..

Szeged, Petőfi Sugár-ut

și la Török József, apotecar, Budapest, Király-a.

Productele de ACID-CARBONIC din Muschong-Buziás

stajione balneară

aranjată din nou

expediază și afară de cartel imediat cantitate cât de mare

ACID-CARBONIC-LICHID

chimicește curat și natural, în lichid din izvoarele de acid carbonic din bala celebră Buziás, pentru prepararea apelor gazeoase, pentru restauratori și alte scopuri industriale.

!! Cel mai sponic acid carbonic !!

Extrasul certificatului analizei chimice al institutului de a examina pe cale chimică mâncările și beuturile a. 1907 nr. 4615. „Mirosul și gustul“ e normal. Conținutul de acid carbonic: 99-57%. În urma examinării s'a constatat că aceste corespund pe deplin cerințelor higienii publice și pe baza conținutului carbonic bogat se evaluează de cel mai bun. Cu informații servește prompt:

Grupul de expedite de produse acid-carbonice și ape minerale al stațiunii balneară Muschong-Buziás în Buziás-Fürdő. (MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI SZÉN-SAV MŰVEK ÉS ÁSVÁNYVIZEK SZÉTKÜLDÉSI TELEPE BUZIÁSFÜRDŐN).

Adresa telegrafică: Muschong-Buziásfürdő. Telefon interurban 18.

Pluguri cu vapor,
Mașini de treierat,
Fabricații de clasa primă,

favorabile, recomandă celor interesați serios

Markó Róna

agentă de fabrică.

Bupaest, V., str. Tükör. nr. 2.

Se dau și deslușiri necesare.

din Anglia, cu încălzitoare de paie, apoi cu sau fără locomotivă cu aburi, cu motor: .. ..

pe lângă prețuri și condiții -

Haltenberger Béla,

văpsitorie de haine, curățătoare chimică și fabrică de spălat în aburi.

◆◆◆ KASSA. ◆◆◆

Se curăță sau se vâpsește cât se poate de frumos, haine de iarnă, blănării, haine de dame, bluse, toalete de bal.

Jachete de piele descolorate, se vâpsec într'o culoare închisă trainică.

Gulerele și manșetele, se curăță și se fac albe ca zăpada, fără chlor.

În casuri de doliu, se vâpsec imediat hainele în negru.

Firma pune mare preț pe expediarea cât se poate de repede și punctual pe postă și în provincie.

Odăjdii bisericesti, broderiile se curăță frumos și multă îngrijire.

.. .. Cel mai ieftin izvor .. ..
de cumpărare pentru Crăciun.

Prăvălie nouă.

Fischer Mór

ARAD, piața Andrassy 20.

(Palatul Fischer Eliz.)

Bogat asortiment de cele mai nouă și bune calități de porcelan, sticle, lampe, rame, argint de china și aplacca obiecte de valoare și tacămuri, precum și articole .. de lux. ..

TRUSOURI pentru MIRESE.

Obiecte ocazionale, cadouri de Crăciun și Anul-nou. Mare magazin de pânze de oleiu. -

Rame de chipuri se fac frumos și repede.

Tablour de oleiu originale.

Cadouri de Crăciun.

Numai e emigrare!

pentru că și la noi poate câștiga ca'n America, dacă se ocupă cu industria noastră de casă.

Dă lămuriri prima întreprindere din Ungaria de Sud de mașină de împletit în casă.

Kötögép vállalat, Szeged,

strada Iskola nr. 18.

Se caută

Un Grădinar

care se pricepe la grădinăria legumelor și a florilor. La început ca încercare va primi 75 cor. plată lunară. Dacă el îmi va conveni îi voi ridica plata și îl voi aplica în mod definitiv.

Sunt preferiți cei-ce știu vorbi și scrie românește. Starea civilă, căsătorit sau necăsătorit, nu împoartă, numai să fie inteligent, harnic și fără cusururi sau vicii, atunci el va găsi un viitor sigur la mine.

Adresa:

Nagy Gábor, Nagy-Kágya.

DOMAN SANDOR

ARAD.

Cel mai mare magazin

de Covoare în toate felurile.

Perdele și Coverturi.

 Propria fabricațiune
plapoane, saltele
și mobile de fer.

Eschisite:

Arangeamente pentru Hotele și Spitale.

Au sosit obiecte de ocaziune!

Brunner Béla

prăvălie de modă și specialități.
Arad, în piața Szabadság nrul 20.
(Strada Forray, palatul contelui Nádasdy.)

Recomandă magazinul său bogat de marfă, unde se pot căpăta cele mai frumoase cadouri de ocaziune.

Pălăriile cele mai moderne, cămeși, gulere, mănuși, cravate, batiste, ciorapi etc.

Mare asortiment de coloniale Francoze și Engleze
Mare fârg de ocaziune!

Prețuri ieftine! Serviciu prompt!
Comande din provincie se efectuează la moment.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete!

E trist, — dar în realitate adevărată că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucru trupești sunt asrofate și cari în urma ușurării din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestel stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală — trebuie să fie cineva căruii oameni să-și încredințeze fără teamă, fără sfilă și cu încredere neceazurile lor secrete. Dar nu e în ceașuns însă a destăinui aceste neceazuri ori și cui, el trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiințos, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există, atunci apoi va încetă existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al Dr.ului PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budaposta VII, Rákóczi-ut 10), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucru trupești ale bolnavului se curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberează de materiile de boală, chinurile sufletești i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda sa proprie de vindecare, chiar și cruzurile cele mai negre, razele siflice, boalele de țevă, bătăci, nervi și șira spinării, începuturile de confuzie a minții, urmările marelui și ale sifilului, erecțiunile de spalmă, slăbirea puterii bărbătești (impotență), vătămurile, boalele de sânge, de piele și toate boalele organelor sexuale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare separată și eșire separată. În ceea ce privește cura, ceapătarea nu este pierdută, căci dacă cineva, din orice cauză, n'ar putea veni în persoană, atunci i-se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se înlătură numai marca de răspuns). Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimite scrisoarea. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând de la 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminea până la 12 ore a. m.) Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budaposta VII, Rákóczi-ut 10.

Cel mai mare galonier de mobile și podoabe femeiești din țară.

Özv. Barcza Györgyné

prăvălie de tapeturi pentru mobile și căruțe

SZEGED.

Fabrică de firețuri de mobile, galoane,

crepuri, crețuri, firețuri de perdele și draperii, ciucuri, tivituri de covoare, nasturi de plapomă, rose, rețele de pat, galoane și ciucuri pentru care funebre.

Industria națională!

Să sprijinim industria națională!

Serviciu repede, prompt și ieftin!

Se nu mai suferă nimeni!

pentru că poți scăpa de ori-ce durere provenită din răceală prin vestitul

Spirit de gheață (jégzesz).

E singura mângăiere pentru cei ce suferă de podagră ischiași și reumă.

Nu este numai un medicament indispensabil de casă, dar din cauza efectului grabnic și radical chiar o minune.

Di învățător-director Z. Szöke Albert din Panczélseh îmi scrie următoarele:

Spiritul de gheață l'am primit cu mulțămintă; mi-a făcut o mare bucurie, că în trei rânduri și anume la o durere de măsea, la durere de stomach, la durere de înțepirea gâtului și odată la durere de cap l'am folosit cu deplin succes. Il recomand călduros ori-și-cui, căci e o adevărată binecuvântare pentru cei ce suferă.

Mai cer 3 sticle mari.

Durerea de dinți și de cap încetă deloc de el.

La oboseală, simț de slăbiciune, la esofarea după lucrul greu, la împunsături din coastă, la scrintituri, la dureri de stomach, de piept și la dureri de foale etc, după o singură frecare omul se simte ca de nou născut.

Minunatul Spirit de gheață a întrecut D-Tale — toată așteptarea mea, drept aceea mai cer șese sticle mici din acest medicament escelent. Cu deosebită stimă

Kékellő Josif László, paroch

Dragă Dle apotecar! Binevoește a-mi trimite cu rambursă șase sticle mici din vestitul

Spirit de gheață (jégzesz)

cu întoarcerea poștei; căci au un efect foarte bun și se pot folosi cu un mare rezultat: și-l recomand foarte călduros ori-și-cui.

Dumnezeu să trăiască pe inventatorul spiritului de gheață.

Atkár Bander Gábor, mäsar

E cu neputință a înșira nenumăratele epistole de recunoștință și mulțămintă, prin cari e laudat spiritul de gheață.

Aceste puține specimene dovedesc escelența și marea lui răspândire într'un timp foarte scurt, încât deja are și imitatori.

Inventatorul și unicul său fabricant este:

Szémann Ágoston

apotecar

HATVAN.

3 sticle mari sau 6 sticle mici trimite franco ori-unde.

Prețul: 1 sticlă mare 1 cor. 20 fill., sticlă mică 60 fill.

Fie-care sticlă e sigilată și numele inventatorului se află atât pe sticlă, cât și pe avisul de folosință.

Pe poștă numai 3 sticle mari sau 9 sticle mici se poate trimite.

Să ne ferim de imitațiuni.

Sa fondat în anul 1868.

BÁLINT JÁNOS următorul lui SILBERMANN J.

măestru de cojoace și căciuli, precum și institut de plissé în

Temesvár-Gyárvaros

Andrássy-ut nr. 7, peste drum de frații Deutsch.

Recomandă magazinul său abundanțat, ot felul de fabricante proprii de

piei perziane, piei veritabile de Ardeal negre și feștite, piei de lipsca, căciuli pregătite din pânură Kriemer.

Mare magazin în tot felul de modă nouă de pălării pentru bărbați și copii mal departe am piei veritabile din țară și străinătate, precum perzlane KRIEMER, fărnuite de Lipsca, precum și de miel alb.

În institutul meu de plissé se primește tot felul de haine pentru plissé, din loc și provincie.

Prețuri moderate, serviciu prompt! — desfacere în mic și mare. — Comandele din provincie se execută prompt și repede.

Kemény Mihály, Szeged

Colțul străzilor Iskola și Oroszlány, fabrică de mănuși și bandage pentru vătămături

Specialist în bandage pentru vătămături ciorapi de elastic, bandage pentru abdomen, după sistemul cel mai modern și după măsură.

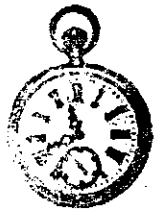
Mare depozit în obiecte diferite de gumă, franțuzești și englezești. - Cordon Diana, indispensabil pentru dame.

Comandele din provincie se indeplinesc punctual și repede - pe lângă prețuri moderate.

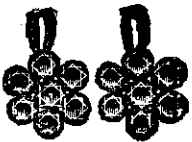

IULIU ERÖS

SIBIU (NAGYSZEBEN).

Noutăți în toate soiurile de **orologe, juvaere, articoli de aur și argint**, cadouri de nuntă și boțez, inele de fidanțare gata, cercei, lanțuri de orologe, brățare, utensilii pentru biserici și masă, obiecte de lux de toate soiurile în aur și argint.

Fiecare obiect de aur sau argint e examinat oficios și proba oficioasă vizibilă exact, afară de aceea se garantează în scris, că obiectul e veritabil. Trimitere numai cu rambursă.

Prețurante ilustrate la oerere gratis și franco.

MOȘTENITORII LUI

TAGÁNYI ISTVÁN

ȘI KISJOLSVAI SZABÓ ISTVÁN

proprietarii de vii de deal

== își vind ==

VINURILE

din regia proprie exclusiv de Mădierat, Miniș și Barațca, vinuri albe și roșie de masă, de desert (aszu)

în Arad, strada Batthyányi nr. 24

în localul anume aranjat pentru acest scop și le espediază în butoie sau buteli în loc sau în provincie.

Catalog specificat de prețuri se trimite la dorință imediat.

Avis!

Am onoare a înștiința pe on. public că o acrivitate de mai mulți ani sub firma „Zimmermann și Eisele“ — de unde m'am despărțit cu prietenie — am deschis cu ziua de azi pe **Piața Libertății Nr. 21** sub firma protocolară

Zimmermann Ignác

o prăvălie aranjată din nou, cu articole de lux, mode de bărbați și jucării de Norinberg.

Toate nisuințele mele se îndreaptă într'acolo, ca să câștig ca până acuma și în viitor încrederea on. public

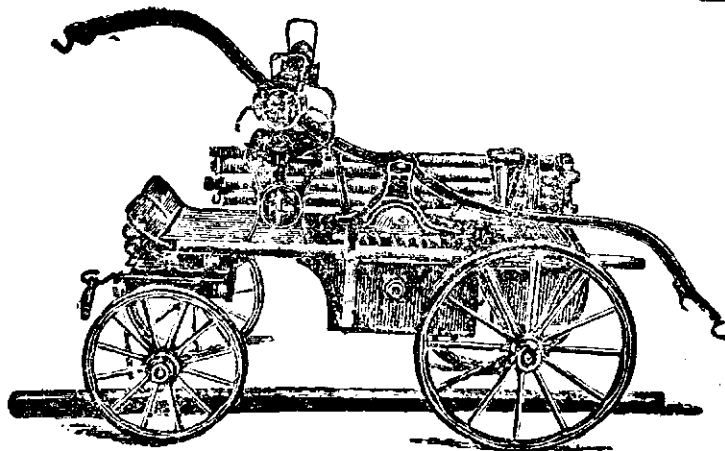
Cu deosebită stimă:

ZIMMERMANN IGNACZ.

O

Fondat în 1868.

O

TEUTSCH GYULA

Prima fabrica din Brașov

de mașini, pompe de stins focul și tot felul de articole de alamă, institut pentru nichelare, magazin de biciclete, mașini de cusut și mașini agricole

Brașov, str. Bolonya-vasut Nr. 9.

- - PROSPECTE - -

despre pompe de apă trimitte gratis și franco.

O

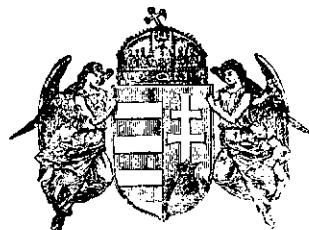
Telefon-Nr. 122.

O

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpesta în 1896.

TURNĂTORIA

DE CLOPOTE

Fabrica de scaune de fer pentru clopote - - alui

ANTONIU NOVOTNY

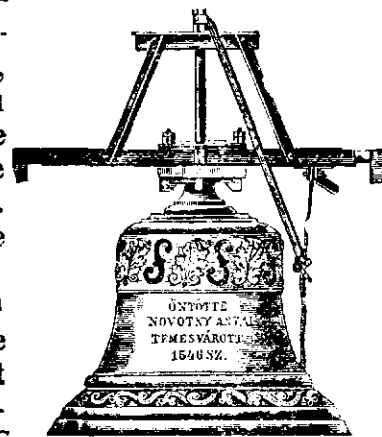
TIMIȘOARA-FABRIC

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase, pe garanție de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

CLOPOTELE GĂURITE

de dînsul inventate, și premiate în mai multe rînduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensjv, mai adînc, mai limpede, mai plăcut și cu vibraire mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă apoi pentru facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător — pentru preajustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut ca și spre turnarea de toace de metal. — Preț-uranturî ilustrate gratis.

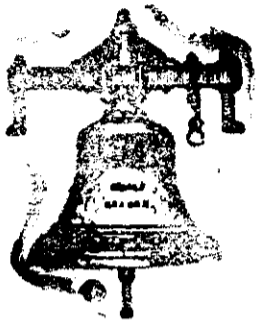
Frideric Hönig

Turnătorie, fabrică de clopote și metal,
arangeată pe motor de vapor.

Arad, strada Rákoczi Nr. 11-28.

S'a fondat la 1840.

**Premiat la 1890 cu cea mai mare
medalie de stat.**

Cu garanție pe mai mult ant și pe lângă cele mai favorabile condiții de platire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că față cu ori-ce alte clopote, la turnarea unu și aceluiasi clopot tare și cu sunet adanc — se face o economie de 20—30% al greutatea metalului.

Recomandă tot-odată clopote de ferce se pot învîrți și postamentele de fer, prin a căror întrebuintare clopotele se pot scuti de crepat și chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără-ca să se clătine turnul.

Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învîrți, cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o supra-solvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimite gratis.

Forte-pianuri și pianine vestite în toată lumea,

mechanică engleză,
se capătă cu cele mai
moderate prețuri re-
cunoscută de cea
mai bună măstru-
pian din Viena la
firma

Reményi Mihály

liferantul de muzicalii la academia reg.

în Budapesta, strada Király nr. 58

lângă „Academia ungurească de
muzică”, care acum se edifică.

Reperaturi și stimulări de pian execută pentru capitală
și provincă numai prin cei mai experți și desteri mă-
estrii și pe lângă garanță cu prețurile cele mai moderate.

Forte-pianuri vechi și folosite le schimbă cu noi.

Mare deposit de harmonii europene și
americane.

— Prospecte gratis și franco. —

HOTELUL CEL MAI SPLENDID ARANJAT, RESTAURANT
CAFENEA. — In centrul orașului.

Központi Szálloda — Hotel Central

Telefon 391.

ARAD

Telefon 391.

LOCUL DE STAT A TRANVAIULUI.

Iluminare electrică, telefon, băi, cafenea, grădină, mâncări fran-
ceze și ungurești.

Comande pentru prânzuri sau cercuri familiare, sau pentru nunți
se fac în modul cel mai prompt; afară de aceia saleturi aco-
date pentru diferite societăți sunt la dispoziție în toată vremea.

SALĂ DE BAL.

Cele mai escelente vinuri de podgorie, Rajna și Bordeaux. —
Tot felul de sampanie din țară și străinătate.

Sprîjinal on. public îl cere cu toată stîma

Rónai János, hotelier.

Serviciu escelent!

Zsellér Imre

Atelier artistic pentru specialitate de ferești de biserică,
pictură pe sticlă, pentru părți de sticlă, plumbitor de artă
și de mozaic

Budapest, VI., Aréna-ut 124.

Pân' acum s'au făcut în atelierul meu fereștrile bise-
ricelor romano-catolice din Bács-Almás, a celei din
Nickine, din Grediște, Bácskula și Bodajk, a celei
greco-orientale din Ujvidék, la cari mă provoc, ca și
la parohii, cari au lucru distins din parte-mi.

AU SOSIT

cele mai frumoase și mai moderne

noutăți de toamnă

în stofe, precum și flanele și bar-
cheturi de spălat

modelele cele mai noi și asortiment bogat, cari se găsesc
numai la mine cu prețurile cele mai favorabile.

Pânză și șifon

asemenea în calitatea cea mai bună. O cumpăratură de
probă poate convinge pe ori și cine, că numai la mine
se poate târgui bine și ieftin.

Solicită părtinirea binevoitoare:

George Jancovici

ARAD, strada Foray nr. 2.

(casa Lukácsy).

Lösch József

fabrică de mașini de agronomie

— BÁCS-TOPOLYA —

Recomandă

mașina de sămănat **HUNNIA** cu două rânduri.

Fabricație ungurească!

— Pofțiți și cereți înviațiuni asupra prețurilor. —

Cel mai bun loc de cumpărat

TEA rusească

veritabilă

de China și Caravan în pachete originale măsurate.

Rum Jamaika

diferite soiuri veritabile

în sticle proprii se pot găsi

la drogueria și parfumeria lui

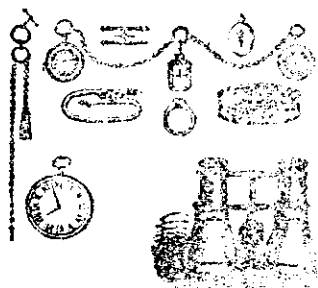
Vojtek és Weisz
ARAD.

Sárga János

:: argintar și pregătitor de obiecte artistice ::
Kolozsvár, Mátyás király-tér 13.

Telefon nr. 354.

Telefon nr. 354.

Abundant provăzut cu obiecte de aur, argint și petrii scumpe. Pregătește tot felul de lucrări artistice: în aur, argint și altfel de lucrări de artă magnetă. — Schimbări de aur și argint, conform cursului zilnic. — Cu preț curent servim gratuit și franco.

Ceasornice de turn

pentru palate, case comunale, fabrici, locuințe private

regulează și aranjază mai favorabil,

MÜLLER JÁNOS

succesorul lui Mayer Károly

dela prima aranjare cu vapor a fabricii de oroloage

BUDAPESTA,

VII., Csömöri-ut 50. (casa proprie).

Cataloage și specificări de prețuri trimite gratis și franco.

Acuma a sosit

Untura de pește proaspătă
de Norvegia

fără culoare și miros, calitate escelentă.

Prețul unei sticle 2 coroane.

Contra

supărărilor reumatice
este escelentă

Spirtul Reuma

Încercat de atâtea ori cu succes.

Prețul unei sticle 80 fileri.

Se capătă calitatea originală în farmacia lui

Rozsnixai Mátyás
Arad, Szabadság-tér.

Nr. telefon 331.

Nr. telefon 331.

CUMPĂRĂTURI DE OCASIE!

Aduc la cunoștința on. public, că am cumpărat prăvălia de porcelanuri și sticlărie a Fraților Gebhart și din cauza greutăților mutății, toate articolele ce se află în magazin, precum sticlării, porcelanuri, lămpi, lustre de gaz și electrice, tot felul de articole de podobă, tăcămuri de masă de alpaun și alpacca de argint, vase de tert din nickel ș. a.

Prețuri ieftine!

le vând cu preț redus
despre ce rog pe on. public să se convingă

Cu deosebită stimă:

Următorul Fraților Gebhart

RAUGH RAIMUND.

Mobilierul prăvăliei e de vândut.

Rugăm a observa firma!

Cumpăr

cu prețul cel mai ridicat și vând dela domni haine bărbătești folosite, blăni de călătorie, mobile folosite, casse „Wertheim“, dulap de ghiță, unelte de călărit, hamuri, puști și fere vechi, precum și metaluri ori cât de mari și mici.

Tot aci se poate găsi dela licitație luate, 500 bucăți de stofă fină pentru haine cu 5 și 6 fiorini pentru un costum.

Localul prăvăliei mele din Maiu este strada Asztalos Sándor (casa Grabner). Prăvălia de mobile se află pe Árpád-tér nr. 5 în colț (în casa bisericii izraelite)

După dorință merg și acasă și în provincie chemat print'o carte poștala.

Cu toată stima **IULIU HERZFELD.**

Pentru cei ce pățimesc de supătură

Cea mai nouă invențiune de bandăgiu ces. și reg. brevitat pneumatic cu pelotă de cauciuc, cel mai perfect în felul seu alui KELETI!

Oprește supătura cea mai mare și vechie fără de a cauza dureri.

Prețul: pentru o lature 12 coroane, pentru amândouă laturile 24 coroane.

Mulțime de epistoaic recunoscătoare din patrie și străinătate, dela cei mai vestiți medicii și profesori.

În Institutul meu artistic pentru îndreptarea corpului, ce susțu de 25 ani, pe lângă controlul unui medic de praxă al orașului Budapesta, să pregateți lângă prețurile cele mai efine, cele mai perfecte instrumente tehnice, ca

picioare și mâni artificiale

Corzette și îndreptătoare pentru cei în creștere strâmbă. **Mașini de proptit și umblat** pentru cei ce suferă de dureri de oasă, înclaturi, tuberculoză, boală englezească, reumat și gârbovire.

Lepători pentru pânțec și ciorapi de cauciuc pentru cărcei și convulziuni.

Damele sunt servite de femei. Seracii, conform înțelegerii, vor plăti în rate.

Cereți gratis și franco catalog provăzută cu peste 3000 figuri.

KELETI J. fabricant de instrumente artistice igienice BUDAPEST, IV., Koronaherczeg-u. 17—18

(În palatul claustrului ordului monahal „Szervita“). Fabrica: Bpest, IV. Koronaherczeg-u 14. — Întemeiată 1878.

— Corespondența în limba română. —

Toți aceia

cari vor să aibă o

bicicletă

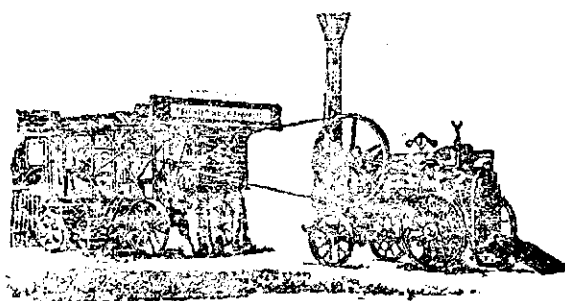
cu picioare trainice de mână sau cu motor să se adreseze cu încredere la

Gartner Samu

mare fabricant de mașini de cusut și biciclete

Arad, strada Weitzer János,
(Palatul Minorităților).

unde se află biciclete de toate felurile cu prețul cel mai moderat. Reparațiunile se fac punctual. — Mașini de cusut se află în magazin permanent. Condițiuni favorabile pentru plată în rate.

Provisiuni de mașini cu vapor

LOCOMOBILE

făcător de jirezi de paie

în formă întrebuintată și cu dregere

se pot căpăta pe lângă condiții de plătire foarte favorabilă la firma

SEIFRIED HUGÓ

BUDAPEST, V., str. Katona József 17.

Primul fabricant de instrumente și mașini de vințerie din Ungaria de Sud

Bory Béla, Szabadka

Árpád-u. 158.

Telefon 390. — Telefon 390.

Primesc comande de tot felul pentru zidărit, lucrări de artă și mașinărie, aranjare de apaducte și sonerie cu electricitate și repararea acestora,

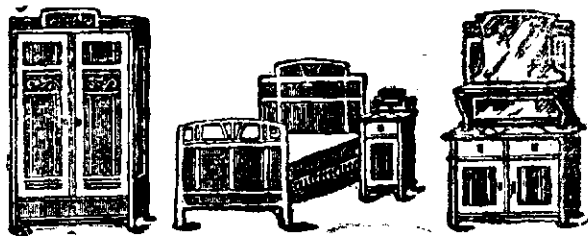
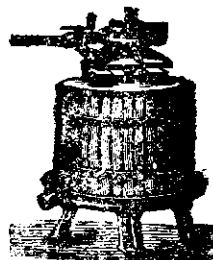
mai departe pregătesc **mașini de vinărit**

amintite ca: pompe de vin, scule de bere, instrumente pentru punerea dopului, stușuri, PRESSE DE VIN, ZDROBITOARE DE STRUGURI, etc. și repar aceste stând bun pentru reparație. — Pregătesc apoi tot felul de țesături de sârmă la cuște de găini, la grădini zoologice, la îngădituri de vii.

Cu prețurile cele mai moderate transportez mașini de țesut sârme, cuptoare maces automate și mașini după cele mai noi sisteme.

Ținta mea principală e să câștig încrederea comandatorilor, clienților mei și pentru viitor.

Servesc bucuros cu un plan de huget, cu preț curent.

Fabrică de mobile.

Cel mai ieftin isvor de a procura mobile e în TIMIȘIORA.

Mare magazin cu tot felul de mobile pentru mirese, dormitoare, saloane, cafenele, hoteluri etc., dela cele mai simple până la cele mai elegante.

Primesc tot felul de aranjamente pentru birouri de cancelarii și bolte, pregătirea meselor de biliard după deseme date sau planuite și desemnate de mine; nu altcum și tot felul de lucruri și mobile pentru edificii cari aparțin branșei măsuritului.

Onoratul public poate fi sigur de lucruri solide și serviciu prompt.

Mobile se dau și pe lângă preț plătit în rate lunare.

În așteptarea comenzilor, rămân

cu deosebită stimă:

FORMAYER ALBERT

fabricant de mobile în

Temesvár

Oravicza

Gyárvaros, 3 király-u. 6.

Pö-utca.

În atențiunea medicilor și a barbierilor.

În primul atelier din Ardeal de ascuțit cu putere electrică, se ascuț și se melirează cu prețuri moderate tot felul de instrumente medicale și de barbier. Instrumentele trimise pe postă se ascuț în 24 de ore.

Solicităm încrederea binevoitoare rămân cu stimă:

Exner Sándor

NAGY-SZEBEN.
promenada Bretter.

Fondat la anul 1892.

KAULICH ETEL

BUDAPEST
numai IV., Szervita-tér 5, félem.

demulteorii decorat, cel mai vechi și mai plăcut

atelier de

corsete

în care se confecționează corsete reform nevătmător sănătății, în față drept, stomacul îl lasă liber, toașa și susțitoarea de piept, strîngătoarea de foale și de șolduri, susțitoare de spate, precum și corsete ortopedice după moda irecentă și solide pe lângă prețur

Vânzare de trăsur

Se afla de vânzare

● trăsur cu coperiș folosite ● și alte

●● trăsur noi de tot soiul ●● cu prețuri ieftine.

Se primesc spre reparare — în timp scurt și preț moderat — trăsur folosite, sau se schimbă.

Olasz Lajos, Arad.

fabricant de trăsur

Erzsébet királyné-körut, vis-à-vis de Ipartestület.

Filiață în T.-Recaș.

Filiață în Buziaș.

Expositură în Toracul-mic.

„TIMIȘIANA“

institut de credit și economii
societate pe acții în Timișoara.

Anul întemeierii 1885. : : : Depuneri : : Cor. 2.500.000.
Capital de fond Cor. 600.000. Fond de rezervă Cor. 200.000.

Primește depuneri spre fructificare și dă deponenților 4 1/2 %^o, după depuneri peste 20000 cor. cu abdicere de 90 zile 5%^o interese netto. Darea de venit după capitalele depuse o plătește institutul separat.

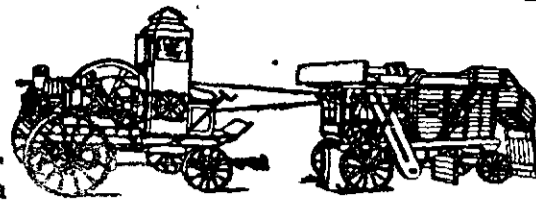
Depuneri până la 5000 cor. se pot ridica și se plătesc fără abdicere. Depuneri și ridicări se pot face pe cale postală. și se expediază franco.

Escomptează cambii cu 6%—8% interese.

Tot asemenea, acordă credite ipotecare precum și amortizaționale în modul cel mai culant.

Direcțiunea institutului.

SCHMIDT FRIGYES és TÁRSA.

Atelier de repararea
mașinilor și de lăcătușerie, provăzut cu putere electrică.
Nagyvárad, Hattyu-utca nr. 2.

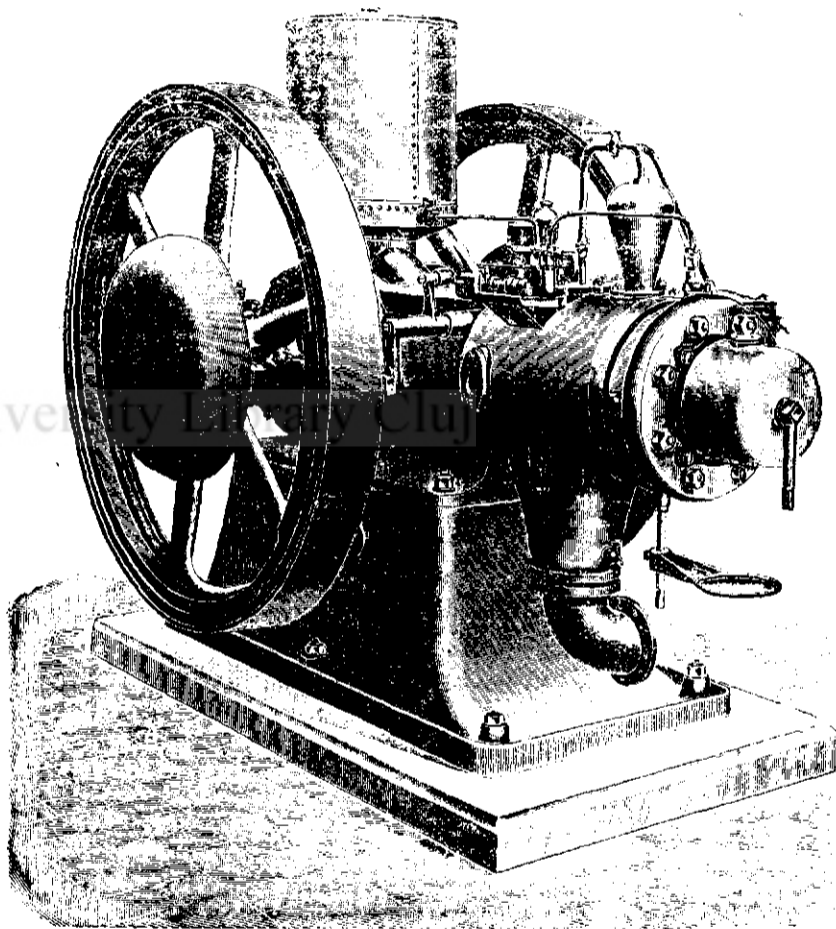
Pregătim tot felul de lucrări, cari se țin de bransa noastră; astfel de exemplu: Lumină electrică, porți de pompă, îngrădiri la bolte de morți și orice lucrări de relief și gustos mod. Prețim apoi și reparăm și provedim din nou: tot felul de mașini de economie, instrumente de economie, instrumente de aranjamente de moară, Transmissiuni, mașini de vapor, etc. Acestea din urmă, ca măiestri mașiniști, ce luăm pe răspunderea noastră.

Mai sies punem mare pond pe îmbunătățirea mașinilor de tipografie și mutarea tipografiilor, fiindcă SCHMIDT FRIGYES, membrul firmei, a servit 14 ani de-a rândul în fabrica de mașini alui Wörner J. és Társa din Bpsta

BRÜDER SCHIEL

Fabrică de mașine, turnătorie de fer și clădire de mori

BRAȘOV

Turbine, motoare și locomobile, mori artistice-simple, transmissiuni, mașini agronomice. Patentate proprii.

Cea mai mare fabrică de mașini în Transilvania.
La expoziția din București 1906 »Grand Prix«, cea mai mare distincție, medalia de aur.

Stămutare de prăvălie.

Am onoare a anunța onoratul public că prăvălia mea de sticle și porcellan dela str. Lázár Vilmos nr. 3. (fürdő-u.) O mut la 1 Februarie lângă edificiul bisericii române (lângă băcânia Ist. Prolich).

Solicitând cu onoare, sprijinul onorațiilor mei cumpărători, semnez cu stimă deosebită.

IGNATIE PERLMUTTER.

Tot acolo se caută un învățacel cu plata întreagă.

Grósz Nagy Ferencz,

farmacia DEBRECZEN, Șas-u. 8. farmacia
cist. „Arany egyszervu”.

Recomandă medicamente speciale preparate.

Numai există reumă!

Cine viecește să scape de orice soi de reumă și de tot felul de dureri externe să cumpere o sticlă mare din renumitul **Balzam Regesc** (Király Balzsam) al cărui efect vindecător recunoscut de medici. 1 sticlă mare 2.65 cor. cu îndrumare. 3 sticle mari 6.65 cor. cu îndrumare, porto franco cu rambursă. Patentat, în nenumărate spitale de frunte se aplică ca cel mai eficace medicament. Numai există reumă!

Védjegy.

MUSTAȚA E FRUMOASĂ
dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătită din materie neunsuroasă. Efectul se vede foarte ușor și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 50 fil. Prin poștă se trimite numai 3 borcane cu 2.15 Cor. Cu rambursă gratuit.

MEDICAMENT
PENTRU VOPSIREA PĂRULUI

în culori blond, brunet sau negru. Efect la moment. O singură vopsire e de ajuns, ca părul sau mustața o lună să aibă culoarea ce o dorește. Nu înăsprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor.